

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGY ÓRA 3
PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR, KÜL-
FÖLDRE A KÉTSZERESÉ. — MEGJELNIK HÉTFŐ KIVÉTELVÉL MINDEN NAP.
KIADÓK: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
FELELŐS SZERKESZTŐ: FARKAS LAJOS.
SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM: 10-20. ÉJEL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM: 18. FŐKIADÓ-
HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM 18. FŐKIAADÓHIVA-
TAL ÉS KÖLCSÖNÖRÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM TELEFONSZÁM: 575.

DEBRECEN, JUNIUS 29. PÉNTEK XXVI. ÉVFOLYAM 146. SZÁM.

Nobile officium

Csakugyan Nobile officium. Nemes kötelesség volt Nobile megmentése és bizonyára külön öröm, hogy az északi hidegöbven egyedül illetékes skandinávok képviselője hajította végre ezt a gyönyörű teljesítményt. A beteges hősiségbe döntött, mint Keyserling helyesen mondotta: sofför emberiségnek természetlen sport-őrülete, gyümölcstelen hírnév után futó, repülő, rugó szenvedélye, no meg a modern dicsőségből eredő anyagi haszon és tetejébe némi fascista híuság, hajította Nobilet az északi sarkra. A kölesönhatásban büns emberiségnek kötelessége volt gondoskodni, hogy az illetéktelen vértanúságból megszabaduljon. A sors igazlása ezuttal kétségtelen volt: a varég Thurnberg volt a szabadító, annak az északi erélynek és okosságának az embere, amely ha van magasabb érdekékből keresni valónk az északi hideg birodalmában, kizárólag hivatott arra, hogy ezt az általános kötelességet végrehajtsa.

Legyünk tárgyilagosságok. A sarkvidékek kutatása nem életbevágó érdek. Részletes feltárása nem szolgálat különös hasznót. Ami tudományos jelentősége van földrajzi, időjárás, mánesi szempontból, ezt már elintézték az északi emberek a Nordenskjöldök, Nansenek, Pearyk, Amundsenek, akiknek idegzete, vérmérséklete, tudománya és tréningje egyedül alkalmas sarki kutatások végzésére. A kiegészítéseket is bizonyára jól fogják elintézni. Mint szomszédokat jogosan igazgatja őket a jégnek és hónak végtelen sivatagja. Kétségtelen, egyiknek sem jutott eszébe, hogy a legsötétebb Afrikába menjen, ahol pedig igen fontos felderítések általános érdekű birodalma szünnvadt. Sven Hedin is, mikor dél felé ereszkedett, a magas és hideg Tibetet választotta. De mit keres a délszaki ég melegttesti, hirtelen és nyugtalan embere az örök fagy és dermedtség fehér tájain? Csak sportörület, mely ferde irányba viszi az emberiséget. Nobilet pedig egyenesen a sport ama formáiba és területeire, mely öröklött hálalmaitól merőben elütö. Bevallom, bármennyire nagyrabecsülöm a sportot, mint a test felesztésének és szívetésének eszközt, nem méltányolom, mint szomorú alkalmat, mely az emberiséget két aránytalan táborra osztja: a kisszámú erőlködőkre és az izguló nézőközönségre. Lelkesednek az olimpiások rikordjai miatt. Nobile erőlködése, mely már a német földön balliolatu esetekkel kezdődött, nem töltött el lelkesedéssel tudományos látszata ellenére se. Ha repülésről van szó, mindig arra gondolok, hogy ez a gépek embereire tartozik első sorban: az angol-szászokra és a németekre. A délszakiak maradianak a versnél, zenénél, képnél, szobornál. A görögök tudták, meddig ér a határunk: megvetették a műszaki irányzatot. A rómaiak is megelégedtek a birodalommal és ioggal, melyben egész emberekké váltak. A Nobile kalandjában csak egy körülmény hozott izzásba: a rádió határtalan csodája, de ennek bemutatására nem kellett épen hőmezőkre bukducsolni.

A beteg áradat elsodorta Nobilet és megbűnhődött érte. Szigorú tanúságot szolgált. Ez a kevély expedíció egyetlen gyakorlati haszna. Megtanulhatjuk, hogy ne törekedjünk olyan vállalatok erőszakos siettetésére, melyek lelki és testi felkészültségünkkel szöges ellenmondásban vannak. A felidés nem kaland. El kell dobnunk a háborúnak azt a hamis megállapítását, hogy a végső kényszer és a felhajtott akarat

nem sejtett vállalkozásokra képesít bennünket. A háboruban az egész emberiség csodát mondott. A mai megoldatlan nehézség bizonyítják: erőnket felülmúlták emberfeletti követelése. A hábruból született új hősiségek is ime sorba vereségeket hoznak. A gépek csöndes, következetes, higgadt fejlesztése oldhatja csak meg azokat a kérdéseket, melyeket az erőszakolt bravurok megközelítenek. Nobile drámájának azonban megvan az örök érzelmi mozzanata. Az egész emberiség agzodalma,

részvéte volt vele, most pedig körülzúgja az öröm és megkönnyebbedés áradata. Ime, tisztult időkben néhány emberi életnek is meg van a fájdalmas értéke: a háborus öldöklés tompa közönye már nem gyökeres emberi magatartás. De miért lánkol fel csak akkor, ha IV. tengeralattjárók sülvédnek el, ha Amundsen eltűnik és miért nem minden alkalommal, mikor a felrobant tárnákban egész tömegek lapulnak meg halálos verejtekkel? De így is valami kibékítő az élet mai sötét kö-

rában. Erre gondolva elfelejtjük, hogy Nobilenek a kudarcon és szenvedésen kívül még egy súlyos vezeklést is kellett vállalnia: lemondatták a kapitányok ama romantikus előőjáról, hogy utolsónak hagyják el a sülvédő hajót. A beteg Nobilet elsőnek szállították el az uszó légsziget fagyvasztó öléből. Ez fájdalmas lehet a szegény olasznak, aki szereti a hatásos és gömbölvü tagleitéseket. No de sebai. Mert a retentó agzodalomnak meg van a fölséges hatalma, hogy emberekké egyszerűsít vissza.

Szombaton dönt a városi közgyűlés az adózó polgárságra elviselhetetlen terheket súlyosító burkolási javaslatokról

Ha a javaslatok a mostani formájukban megvalósulnak, úgy Debrecen adófizető polgárságának jelentékeny része horribilis hozzájárulási és adóterheket lesz kénytelen kifizetni

Debrecen város törvényhatósági bizottsága szombaton tárgyalja a burkolással kapcsolatos ügyeket és ez a tárgyalás a legteljesebb mértékben érdekli mindenkiket, aki csak Debrecenben él és hozzájárul a közterhekhez. A burkolások tárgyában Debrecen városhoz intézett belügyminiszteri leirat következtében Debrecen város háztartásában súlyos helyzet állott be és így az adózó polgárság létét érintő nehéz probléma előtt áll.

ha az ötven százalékos pótdadóból és a kövezetvám és a piaci helypénz felemeléséből nem telnek ki a fedezethez szükséges összegek, abban az esetben felhatalmazást fog adni arra, hogy Debrecen város felemelhesse a pótdadót a törvényesen maximált ötven százalékon felül is.

ez igaz is. De ha kellő előrelátással történt volna a burkolatozási kérdés előkészítése, a program összeállítás, a fedezet megkeresése és kijelölése, a szükségletek mérséklése és a terveknek a lehetőségekkel való összeegyeztetése, akkor a városi tanács szombaton nem került volna abba a helyzetbe, hogy egy igazságtalan és kényszerű fedezeti lehetőséget terjeszzen a közgyűlés elé elfogadásra.

Már az idén felemelik a községi pótdadót a burkolás miatt

A burkolási költség fedezésére már az idén fel kell emelni a községi pótdadót hat százalékkal, 44 százalékról 50 százalékra, tehát a legmagasabbra, amit a törvényes rendelkezések megengednek és

A burkolás horribilis költségei legkevésbé a földbirtokosokat sújtják

Es nem lehet csodálkozni, hogy a szerencsétlen adózónak a torkán akad a szó a burkolási költségek fedezete kijelölésének láttára, különösen nem akkor, ha a háztulajdonos, kereskedő, iparos, hivatalnok, vagy más valaki, akinek nincsen földje. Mert ha háza van, az annál nagyobb baj.

A burkolási program összeállítói figyelmen kívül hagyták a polgárság üres zsebet

Ebben az egész burkolási programban az a legszomorubb, leginkább megdöbbentő és a legsúlyosabb, hogy a polgárság teljesítő képességének számbavétele nélkül készült. A kövezetvám felemelése és a piaci helypénz felemelése, mint fedezet kijelölése mellett a legeklatánsabban mutatja ezt az, hogy a tanács javaslata úgy szól: követeljék be a háztulajdonosoktól azt a burkolási hozzájárulást, amelyet az 1925—26—27. években végzett burkolási munkák után kell befizetniük. Ez az összeg 1,614,000 pengő. Meg kell látni a tomboló nyomorúságot, az általános panasz háborzongató sirámaint és akkor meg kellett volna gondolni, hogy szabad-e arra gondolni, hogy ezt a burkolási hozzájárulást akár harminc félév alatt, de a mai összegben beszédjék, tehát teljes száz százalékában. A közgyűlés csak nemrég függesztette fel ennek a burkolási hozzájárulásnak a beszédését az új burkolási szabályrendelet elkészüléséig, két és fél esztendőre. Azzal a gondolatral és ennek a gondolatnak a város vezetősége is nem egyszer kifejezést adott, hogy az új burkolási szabályrendeletben igazságosabban osztják el a burkolási terheket és hogy a szabályrendeletnek visszaható ereje lesz, tehát a ma kivetett burkolási járulékat annyisan csökkenteni fog. Hiszen az kétségtelen, hogy

1929 január elsejétől a tanács felemelni javasolja a burkolási kamatterhek fedezésére a kövezetvámot és a piaci helypénzket is ötven százalékkal.

Már most, a burkolás megkezdésének pillanatában emelni kell tehát a községi adókat, hogy a városi tanács fedezetet tudjon találni a burkolás költségeire és azt talán hangsúlyozni is felesleges, hogy ez milyen terhet jelent az anyagi romlás legszélel álló polgárságra.

A burkolási költségek fedezeténél ugyanis sikerült olyan megoldást találni, amely mindenkit sújt ebben a városban, de a legkevésbé azt, akinek földbirtoka van.

Amint a városi tanács javaslatából látszik, a burkolási kamatterhek nagy részét abból az összegből fedezik, amelyet a kövezetvám és a piaci helypénznek ötven százalékos felemeléséből folyik majd be.

Amikor a városi tanács a közgyűlés elé vitte annak idején a nagyon szép, fenhéjazón szép burkolási programot, elfelejtette arról tájékoztatni a közgyűlést, hogy ennek a programnak a keresztülvitele milyen elviselhetetlen terheket fog róni a szerencsétlen, agyonszanált, kiszípolozott polgárságra.

A debreceni földtulajdonos alig fizet kövezetvámot, de igen fizet a kereskedő, az iparos, a szellemi foglalkozású és a kisember, meg a munkás, ha árut hozat, ha ipari terméket szállít, ha kocsira ül, vagy biciklin megy ki a sorompón túl levő lakására.

Igaz, hogy a tervezett nagyszerű burkolaton, a topekán és az egyéb kellemetesen ringató dolgokon a földtulajdonos is jár, szekere és kocsija is koptatja, ámde azért a jól és sikeresen kitalált megoldási mód szerint alig járul hozzá a burkolási költség fedezetéül szolgáló adózáshoz.

Elfelejtette tájékoztatni, mert hiszen, ha tudták volna, hogy miről van szó, aligha szavazták volna meg olyan engedelmesen, fejbőlintó jánosok módjára még a többségi párt tagjai sem, hanem felhőrdültek volna az ujjab és ujjab, nehezebb és nehezebb terhek hallatára.

Ebben az évben másfél-száz ezer pengő körüli összeget jelent az adózónak a községi pótdadónak hat százalékkal való felemelése, ezt a horribilis összeget kell kisajtolni magából a polgárságnak,

amely már ugyis roskadozik az elviselhetetlen adóterhek alatt. És aligha tévedünk akkor, amikor azt állítjuk, hogy

Nem az fáj a többi foglalkozási ágának, hogy a mezőgazda megszabadul egy nagy tehertől, hanem igenis fáj az a megdöbbentő igazságtalanság, amely épen a legnyomorúságosabb viszonyok között tengődő foglalkozási ágakat sújtja újabb és nagyobb teherrel.

hiszen a kormányhatóság már előre látja ezt és már előre szóbeli ígéretet tett a város vezetőségének, hogy

A városi tanács azt mondhatja erre, hogy ezt a fedezetet nem ő jelölte ki és

és jövedelmezőségével, hiszen egészen bizonyos, hogy vannak olyan telkek, amelyeknek évi jövedelmét felülmulja a burkolási járuléknak éventéki fizetendő annuitása.

És a helyzet egyáltalán nem kedvezőbb a többi utvonalon sem, hiszen megtörtént nem is egy olyan eset, hogy jelentéktelenebb utcákat elsőrendű burkolattal láttak el és a költséget 100 százalékban a háztulajdonos viseli, akit egyáltalán nem kérdeztek meg, milyen burkolatot akar.

Azzal pedig nem lehet előhozakodni, hogy a burkolás következtében emelkedett a ház értéke. Hol érzi meg ezt a háztulajdonos? Miben nyilvánul ez meg? Talán a jövedelmezőségben? A tőke kamatozásában? Most, amikor mindenki, tehát a háztulajdonos is, súlyos gondokkal tele várja az adófizetés idejét és remegve lesi, hogy mikor esik le egy téglá a házából, mert nem tudja, hogy miből csináltatja meg a hibákat?

Semmi jobban nem mutatja a burkolás körüli kapkodó eljárást, mint az, hogy egy pár hónappal ezelőtt felfüggesztették a burkolási járulék behajtását azzal, hogy igazságosabb megosztást hozó burkolási szabályrendeletet alkotnak. És pár hónap múlva, a kevéssé előrelátó előkészítés következtében már gondoskodni kell a burkolási járulék beszedéséről, pedig hol van még a burkolási szabályrendelet, aminek elkészüléséhez kötötték a burkolási járulék behajtását?

Kétségtelen dolog, hogy a közgyűlés nem szavazta volna meg annak idején a burkolási programot, ha tisztában lett volna azzal, ha felvilágosították volna arról, hogy ilyen elviselhetetlen terheket ró a program végrehajtása az adózókra és ilyen elviselhetetlen terheket ró különösen az adóalanyok egyik igen jelentős és nemzetgazdasági szempontból igen értékes rétegére, a háztulajdonosokra.

A burkolási terhek évről-évre növekvő tömege katasztrófális lesz az adózó polgárságra

Ez a rendszer nem folytatható sokáig, mert a tények bizonyítják, hogy az adózó polgárság, amelyre a terhek súlyosodnak, elérkezett a teherviselésnek a legszűkebb határára. Már pedig kétségtelen, hogy a burkolási terhek évről-évre csak nőni fognak és kétségtelen, hogy már most tiltakozni kell az ellen, hogy ezeket a terheket rárakják az adózókra.

Debrecen város törvényhatósági bizottságában ebben a kérdésben érdekelték ülnek, hiszen érdekelt mindenki, aki a közterhek viseléséhez hozzájárul, mert a burkolási terhek mindenkit sújtanak. Nem képzelhető el, hogy ha a törvényhatósági bizott-

sági tagok tudatára ébrednek a saját maguk és polgártársaikkal szemben való kötelességüknek, megszavazzák a tanács javaslatát és nem képzelhető el, hogy a közgyűlés háztulajdonos tagjai, akik a legjobban érzik a háztulajdonosok bajait, hozzájárulnak szavazatukkal a saját maguk és a hasonló helyzetben levők anyagi

megrendítéséhez.

Ezek a javaslatok csak az előjátéka egy nagy tragédiának, amelyben a tragikus hős a teherviselő polgárság és már most, amikor az előjátéknál tartunk, meg kell akadályozni azoknak, akik a dolog mulik, hogy a tragikus kifejelet bekövetkezzék.

Ünnepélyes keretek között választotta meg az új koronaórt az országgyűlés

Délben a kormányzó iktatta be méltóságába gróf Károlyi Gyulát, az új koronaórt

Budapest, június 28. Csütörtökön délelőtt 10 órakor ült össze a magyar parlament két háza, hogy a gróf Széchenyi Béla halálával megüresedett koronaóri méltóságot betöltse. Féltilt órákor már megkezdődött a felsőházi tagok és a képviselők gyűlése, festői díszmagyar ruhákban. Csak itt-tott tűnt fel egy-egy fekete ruha. Serédi Jusztinián esztergomi érsek bíborosi díszben érkezett meg. Albrecht főherceg fekete díszmagyarban. Gróf Károlyi Gyula, a kijelölt koronaőr, fekete bársony, díszesen aranyozott mentében, piros nadrágban, rendjel nélkül áll a kupolacsarnok bejáratához közel. Gróf Bethlen István miniszterelnök fekete díszmagyarban jelenik meg. Tíz óra megtelik a diplomata páholya is, ekkor vonulnak be a kupolacsarnokba először a főrendek, élükön báró Wlassics Gyulával, a főrendház elnökeivel, később Zsitvay Tibor elnöklettel bevonulnak a képviselők is, a főrendekkel együtt félkörben veszik körül az elnöki emelvényt és a kormányzó számára fentartott dobogót.

Az ülést báró Wlassics Gyula nyitotta meg. Bejelentette, hogy gróf Széchenyi Béla koronaőr elhunyt következtében szükségessé vált a megüresedett koronaóri állás betöltése. Bejelentette továbbá, hogy magas kormányzói üzenetet kapott.

Gubicza a Ferenc jegyző olvassa fel a kéziratot:

A kormányzó ur a koronaóri méltóságra első helyen gróf Károlyi Gyulát jelöli.

— Második helyen dr. Jankovich Béla volt közoktatásügyi minisztert, felsőházi tagot jelöli a kormányzó.

— Harmadik helyen gróf Teleki Józsefet, a dunamelléki református egyház főgondnokát, felsőházi tagot.

— Negyedik helyen — folytatta a felolvasást a jegyző — Radvánszky Albert bárót, az evangélikus egyház egyetemes felügyelőjét, felsőházi tagot jelöli a kormányzó.

A megválasztott koronaőr az országgyűlés előtt még az ülésen esküt tenni köteles.

— Eljen! Eljen a kormányzó! — csattant fel most már harsogva a kiáltás a nagy kupola alatt. Percekig éljeneztek a kormányzót a két ház tagjai.

Az éljenezés csillapultával báró Wlassics Gyula a koronaörválasztásra vonatkozó szabályok értelmében

tíz percre felfüggesztette az ülést.

Negyedóra múltán Zsitvay Tibor, a képviselőház elnöke nyitotta meg:

— Megejtjük a koronaőr választást. Méltóztassanak a kijelöltek közül azt megválasztani, akit legalkalmasabbnak tartanak.

— **Eljen gróf Károlyi Gyula!** — volt erre a most már félkört alkotó országgyűlés felzúgó válasza.

Zsitvay elnök: Mint hogy szavazást nem kívánunk a képviselőház és felsőház tagjai s a felkiáltásokból azt veszem ki, hogy gróf Károlyi Gyulát kívánják koronaórré választani.

Hangos éljenezés nyomta el megint egy félpercre Zsitvay szavait. Az éljenezés elhalkulásával az elnök folytatta:

— Gróf Károlyi Gyulát tehát közfelkiáltással megválasztott koronaőrnek jelentem ki. A miniszterelnök ur a választás eredményét még az ülés folyama alatt közli a kormányzó urral. Felkérem gróf Bethlen Pál jegyző urat, hogy az eddigi ülés lefolyását egybefoglaló jegyzőkönyvet olvassa fel.

Gróf Bethlen Pál jegyző már állt is a helyén és halkán felolvasta a jegyzőkönyvet, amelyben már benne volt gróf Ká-

A Debreceni Független Újságot példányonként vásárló

25 egymásután következő bármely számmal kezdődő szelvény és

1 pengő

leltételre ellenében egy hónapig használhatja a Debreceni Független Újság

KOLCSONKÖNYVTÁRÁT.

146.

számu szelvény

rolyi Gyula megválasztása is. A jegyzőkönyv felolvasása után Zsitvay Tibor újra bejelentést tett:

— A kormányzó ur válaszában megérkezte az ülést félóra felülgésztem.

Félóra múlva nyitotta meg az együttes ülést újra Wlassics Gyula felsőházi elnök, akinek felszólítására gróf Bethlen Pál jegyző olvassa fel a következő kormányzói kéziratot:

„Az 1927. évi január hó 25-én összeült országgyűlés felsőházának és képviselőházának egybegyült tagjai által gróf Széchenyi Béla, a felsőház örökös tagja elhalálása folytán megüresedett koronaóri méltóságra történt választást, amellyel gróf Károlyi Gyulát koronaórré megválasztották, ezenel tudomásul veszem. Isten áldása kísérelje az országgyűlés munkásságát a haza javára és dicsőségére. Horthy sk., gróf Bethlen sk.”

Zsitvay elnök: A magas kormányzói üzenet tisztelettel tudomásul vétetik. A megválasztott koronaőr eskütelema délelőtt féltiltnek órákor törté-

nik ugyanitt, az országház kupolacsarnokában, a kormányzó ur főméltósága és az országgyűlés két házának jelenlétében.

A kormányzó pontban fél 12-kor érkezett a parlament elé, ahol a két ház háznagyja fogadta. Az ő kíséretükben haladt fel a lépcsőn a kupolaterembe, amelynek bejárata előtt a miniszterelnök fogadta. A miniszterelnök háta mögött a két ház elnökei, hátrább pedig párosával a kormány tagjai sorokoztak.

Amikor a kormányzó a várakozók elé ér, mosolyogva fordul a miniszterelnök felé, mire gróf Bethlen István mély meghajlással válaszol.

A kormányzó most kezét fog a két ház elnökeivel, a többi méltóságot fejbőlintással üdvözli. Anélkül, hogy szót váltának, a menet élén most befordul a kormányzó a kupolaterembe. A bejáratnál Jánossy Gábor kiáltja először:

— Eljen a kormányzó! — amit aztán zugva vett át az egész országgyűlés. A kormányzó folytonos éljenezés közben ment fel a részére fentartott emelvényre.

Az amerikai demokrácia

Irta: Dr. Szabó László, egyetemi magántanár. 5

A Függetlenségi Nyilatkozatnak az az alapelve, hogy minden hatalom a néptől ered, némi magyarázatra szorul. Webster, Amerika legnagyobb államjogásza, mikor az Egyesült Államok legfőbb bírása volt, egy híres pörben így magyarázta meg a közhatalomnak a népakaratból való eredését: „A nép nem intézkedhetik naponként mint nép, — valami kormányzatot kell létesíteni, melyre a nép a maga szuverén hatalmából átruház annyit, amennyi az intézkedéshez szükséges. Nem lenne praktikus dolog, ha a nép közvetlenül gyakorolná akár a törvényhozó hatalmat, akár valamely más hatalmát, — a nép e hatalmát a nép képviselőinek kell gyakorolni. A képviselőlet alapja a szavazati jog. Annak a jognak a révén, hogy képviselőket választhat, minden választó részt vesz a szuverén hatalom gyakorlásában. Minden választónak része van a politikai hatalomban, ha szavazatával beleszólhat a hatalom gyakorlásába. Itt kezdődik a hatalomnak a jogosultsága, — ez az a mód, ahogyan a hatalom kiindul a forrásából s átmege a törvényhozás, a bíróságok és a kormány kezébe. A szavazás révén az egyének hatalma átszáll a megbízottjaira. Ehhez járul még két nagy elve az amerikai rendszernek; az egyik az, hogy a szavazati jogot meg kell óvni, meg kell védelmezni és biztosítani kell az erőszakkal és a csalással szemben; a másik pedig az, hogy a szavazati jog gyakorlását előzetesen törvény útján kell szabályozni, hogy szavazhasson minden egyes ember, aki jogosult szavazni, hogy szavazata számítson és hogy a választó polgártársaival együtt gyakorolhassa a népszuverénítésnek azt a részét, mely az ő személyét megilleti.”

Az amerikai felfogás szerint a szavazati jog nem korlátlan. Webster a Luther—Borden-pör ítéletében, melyből az imént idéztünk, a szavazati jog korlátozásáról a következőket mondja: „A nép gyakran korlátozza önmagát s határokat szab a saját hatalmának, hogy az általa létesített intézményeket biztosítsa a

többség hirtelen, ötletszerű intézkedései ellen. A nép alkotmánya utján korlátokat szabhat egy választóknak, mint a megválasztottak kvalifikációja tekintetében.” Az amerikai demokráciának tehát *nem feltétlen követelménye* az, hogy mindenki választó és mindenki választható legyen, sem az, hogy minden kérdésben egyszerű többséggel bármikor dönthessenek, de *feltétlen követelménye az amerikai demokráciának az, hogy minden választónak a szavazati jogát meg kell védeni és biztosítani kell minden erőszakkal és minden csalással szemben.*

Nem érdektelen az a kérdés, hogy hogyan viszonylik egymáshoz az amerikai és a magyar felfogás a népszuverénítés tekintetében? A szuverénítés körül a század elején nagy viták folytak a magyar politikai életben, pedig a helyzet jogilag tiszta volt, csak politikailag volt bonyolult. A király természetesen szuverénnek tartotta magát és nem is volt Magyarországon senki, aki a királyi szuverénitást tagadta volna. Viszont az egész nemzet egyet értett abban, hogy királyaink szuverén hatalmukat a nemzetől kapták: a királyt a nemzet iktatja be hivatalába, mert csak a nemzet képviselője, az országgyűlés koronázhatja meg a királyt, úgy, hogy ennek az ünnepi aktusnak az elvégzésére az országgyűlés valakit kijelöl. Minden politikai párt egyetértett abban, hogy a nemzet is szuverén. (A „nemzet” helyett természetesen ezt a kifejezést is használhatjuk: „az ország népe.”) A király a nép-szuverénitást nem akarta elismerni, — de azért mégis érvényesült a népszuverénítés, mert törvényeket alkotni a nép képviselői nélkül nem lehetett. A király az egyes, azaz a királyi szuverénitást, a nemzet pedig a kettős, azaz: a királyi és a nép-szuverénitást alapján állott. Végül Széll Kálmán miniszterelnök talált egy formulást, amelyet úgy a király, mint a nemzet elfogadott: ez a formula így szólt: „Magyarországon minden jog forrása a törvényhozásban megnyilatkozó nemzeti akarat.” Ez nem jelentette sem a királyi szuverénitást, sem a nép-szuverénitást, hanem a kettőnek egyesítését, mert a törvényhozáshoz úgy a király hozzájárulása, mint a nép képviselőiténél hozzájárulása szükséges volt. A Széll-formula szerint az összes jogok forrásának, a „nemzeti akaratnak” két

alánya volt: a király és a törvényhozó testület s a Széll-formula szerint ez a kettő együtt alkotja a „nemzet”-et. Ez a mesterkélten okoskodás természetesen nem állja ki a kritikát, de ma nincs is a dolognak semmi jelentősége, mert egészen nyilvánvaló, hogy amikor király nincsen, akkor Magyarországon sincs másnak szuverénitása, mint a népnek, azaz nincs semmi más forrása a jognak és hatalomnak, mint csupán a nép-akarat. Az amerikai demokráciának az az elve tehát, hogy minden hatalom a néptől ered, *elméletileg* azonos a magyarországi mai állapottal. A népakarat *gyakorlati* érvényesülése Amerikában és Magyarországon persze ma is különböző.

IV.

Az amerikai nép természetes jogai.

Az amerikai felfogás szerint „abszolút jog” nem létezik, mert az amerikai így gondolkodik: „Az, amire jogom van, az enyém; és az a dolog nem lesz jobban az enyém akkor sem, ha a jogomat abszolútnak nevezem.” Az amerikai tehát nem azért nem fogadja el az „abszolút jog” elméletét, mintha minden jogot relatívnak, módosíthatónak vagy megtagadhatónak tartana, hanem azért, mert az ő gondolatvilágában a „jog” *olyan erős, hatalmas, kényszerítő valami, aminek erejét semmiféle jelzővel fokozni nem lehet.* Ellenben szokásos Amerikában és nagyon praktikus is a jogoknak a következő osztályozása: 1. természetes jogok; 2. polgári jogok; politikai jogok.

A természetes jogok a Függetlenségi Nyilatkozatban fel vannak sorolva; ezekkel a jogokkal szemben, mint egy hírneves bírő, Mr. Whipple mondotta, „a társadalomnak nincs egyéb dolga, mint hogy meg kell azokat védelmeznie.”

Polgári jog például a tulajdonhoz való jog; a polgári jogok mindenkit egyformán megilletnek s a bíróság útján érvényesíthetők.

A politikai jogok a „gyakorlati hasznosság” szempontjából alakulnak és módosulnak. Ha például a szavazati jog is természetes jog, vagy polgári jog volna, akkor mindenkit megilletne, a kiskorúakat is.

(Folytatjuk.)

Az eskütétel.

Horthy Miklós kormányzó fellépett a részére fentartott emelvényre és ott állva maradt.

Wassics Gyula felsőházi elnök megnyitja az ülést, mire Bethlen miniszterelnök felhívja az új koronaórt, hogy tegye le az esküt.

Scitovszky Béla belügyminiszter már kezdte is olvasni az esküt és gróf Károlyi Gyula koronaőr a belügyminiszter után ismételve mondta:

— Én, nagykállói gróf Károlyi Gyula, Magyarország Szent Koronájának őre, Magyarország főméltósága kormányzójának előleges kijelölése alapján az Országházban megválasztván és Magyarország főméltósága kormányzója által megerősítettven, esküszöm az élő Istenre, a boldogságos Szűz Máriára és Istennek minden szentjeire és választottaira, hogy Magyarország Szent Koronáját és a hozzá tartozó drágaságokat, amelyek vele együtt zár alatt tartatnak, tehetőségem szerint, midőn a sor rajtam leend, hűségesen és szorgalommal megőrzendém és gondját viselni fogom és ezen koronát őrző katonákat a szorgalmas és hű megőrzésre nézve jó fejelemben tartandom, magát a Szent Koronát pedig és a hozzátartozó drágaságokat semmi csalfasággal, vagy csalással, semmi utómódon az országtól és a törvényesen koronázott királytól el nem idegeníteném. Isten engem úgy segítjen, a boldogságos Szűz Mária és minden szentek.

Az eskü letétele után újból megszólalt gróf Bethlen István miniszterelnök és a következőket mondja:

— Ezennel ünnepélyesen kinyilvánítom, hogy gróf Károlyi Gyula koronaőr a koronaóri esküt a főméltósága kormányzó ur kezébe az országgyűlés színe előtt letette.

Most Zsitvay Tibor képviselőházi elnök vette át a szót és a következőket mondotta:

— Az eskü megtörténvén, az ülést elnöksémmel egyetértésben öt percre felfüggesztem.

Az ülés felfüggesztése után báró Wlassics Gyula és Zsitvay Tibor elnökök rögtön lementek az elnöki emelvényről és gróf Bethlen István miniszterelnök, továbbá az országgyűlés két házának háznapjai társaságában a kormányzót a kupolacsarnokon át a főlépcsőig kísérték.

Itt a főlépcső legfelső fokán Horthy Miklós kézfogással bucsút vett az országgyűlés két házának elnökeitől. — A miniszterelnök és a háznapok egészen az autójáig kísérték, ahol a kormányzó kezét fogott velük és szárnysegéde kíséretében helyet foglalt a cimerez autóban.

Bethlen miniszterelnök és a két háznap rögtön visszatértek a kupolaterembe és báró Wlassics Gyula elnök újból megnyitotta az ülést.

Az új koronaőr beszéde.

Gróf Károlyi Gyula koronaőr kért szót. Mély hálával köszönte meg a megtiszteltetést az országgyűlésnek és rövid beszédben utalt arra, hogy a Szent Korona fénye tartotta mindig össze ezt az országot.

Ugy érzi, hogy a koronaőr nemcsak a koronának őre, hanem a történelmi reménységnek is. Ünnepélyesen igéri, hogy mindenkor méltó lesz a két ház bizalmára.

Zsitvay elnök ezután bejelentette, hogy az új koronaőr ünnepélyes beiktatása a királyi várban délután egy órakeretén; majd háromnegyed tizenkét órakeretén berekesztette az ünnepélyes koronaórválasztó együttes ülést.

Az együttes ülésen a polgári ellenzék és a szociáldemokraták nem vettek részt.

A beiktatás.

Miután véget ért a parlament együttes ülése, Bethlen miniszterelnök, Darányi államtitkár és Ambrózy koronaőr társaságában a Várba hajtatott. A páncélszobából áthozták a koronát tartalmazó ládát, amelyet a királyi palota márványtermében helyeztek el.

Egy órakeretén megérkezett a kormányzó, helyetfoglalt a részére föllállított márvány asztalnál, kétoldalt körülötte állottak a kormány tagjai, a zászlós urak, a felsőházi tagok és a képviselők.

Bethlen jelentette a kormányzónak, hogy a törvényeknek és a régi szokásoknak megfelelően az új koronaőr beiktatására gyűltek egybe.

Felhívta Radvánszky Albert koronaórt

és Ripka Ferenc felsőházi tagokat, valamint Dabasi-Halász Móric és sokorópátkai Szabó István képviselőket, hogy küldöttségben tegyenek jelentést a kormányzónak. A küldöttség élén Bethlen miniszterelnök e szavakkal fordult a kormányzóhoz:

— Tisztelettel előterjesztést teszek fö-

A városi nyomdáról interpellál Hegymegi Kiss Pál Indítvány a világitási vállalat alkalmazottainak érdekében

A Független Polgári Párt részéről a szombati közgyűlésre eddig már benyújtott hat önálló indítványon kívül egy újabb interpellációt és egy önálló indítványt adtak be a polgármesteri hivatalba.

Interpelláció a városi nyomdáról. Hegymegi Kiss Pál interpellációja a következőképpen hangzik:

Igaz-e az, hogy a városi nyomdával kapcsolatban újabb vállalkozást terveznek, akkor, amidőn a felesleges közüzemeket le kellene építeni?

Indítvány a világitási vállalat alkalmazottainak érdekében.

Az önálló indítvány szövege a következő:

méltóságodnak az új koronaőr beiktatására.

Szokásos külsőségek után az új koronaőr megtekintette a koronát tartalmazó ládát, konstatálta, hogy a pecsétek épségben vannak. Miután a beiktatás aktusa megtörtént, gróf Károlyi Gyulának átnyújtották a koronálada kulcsait.

Tisztelettel javasoljuk, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy Debrecen város világitási vállalatának üzletszabályzatát módosítsa oly értelemben, hogy a két évvel régebben szolgáló havibéres, alkalmazottak véglegesítésére, illetve státuszrendezésére a városi tisztviselőkéhez hasonló szellemben kidolgozott tervezetet terjeszsen elő, figyelembe véve természetesen az eltöltött hosszú szolgálati idejüket is.

Továbbá javasoljuk, hogy a vállalatnál hosszabb idő óta alkalmazott és szorosan az üzemhez csatolt munkások órabér rendszere szüntetessék meg és mint havidíjazások számoltassanak el a vállalat kebelében.

Több mint másfél millió pengő elsikkasztása után cseh megszállott területre szökött Meisler Zoltán laskodi nagybérlő, akit ma reggel óta egész Európában köröznek Óriási izgalom a fővárosi és a vidéki sertés-hizlalók és kereskedők körében — Egy eddig ismeretlen vásárosnaményi autós szöktette át a határon Meisler Zoltánt

Nyiregyháza, június 28. Meisler Zoltán laskodi nagybérlő az eddigi nyomozás szerint mintegy másfél millió pengő elsikkasztása után megszökött. Meisler Zoltánnak Laskodon nagyszabású sertés-hizlaldája van, ahol állandóan több száz ezer pengő értékű állatállomány felett rendelkezett. A díógyőri vasgyártól összesen kétszázharmincezer pengő értékű sertést vett át a hizlaldára és helyezte el a kőbányai és tétényi hizlaldákban.

Több tételben vett át a hizlaldára 25-30 ezer pengő értékű sertést, de maga is több száz ezer pengő értékű sertést vásárolt a tulajdonjog fentartásával különböző hitelezőktől. Meisler Zoltán a sertéseket az utóbbi időben váratlanul eladta. A nyomozás feladata kideríteni, hogy a nagyszabású sertés eladásához hogyan jutott járhatlelvelehez, valamint, hogy mit tett az elsikkasztott horribilis pénzzel, amely az eddigi feljelentések adatai szerint eléri a másfélmillió pengőt. A vásárlók között van a többek között a debreceni vásárpénztár is.

Meisler Zoltánt az utóbbi napokban hiába keresték az érdekeltek,

a hizlaldára adott sertések tulajdonosai s a hitelezők. A bérlő eltűnt hazulról és senki sem tudott felvilágosítást adni róla, hova ment. Tegnapi kiderült, hogy Meisler Zoltán elváltoztatta az arcát és egy soffőr segítségével autón átszökött a cseh megszállott területre.

A feljelentések egyre-másra érkeznek sikkasztás és egyéb bűncselekmények miatt Meisler Zoltán bérlő ellen, akinek károsultjai között számos nyiregyházi is van. A nagy feltűnést keltő bűnyü híre elterjedt az egész országban és távirati megkereséseket intéztek valamennyi rendőrhatalomhoz. — A budapesti államrendőrség kapitánysága a külföldi nyomozhatóságokat is értesítette a nagyszabású sikkasztásról és Meisler Zoltán laskodi bérlőt egész Európában keresik.

A nyiregyházi kir. ügyészség a tegnapi érkezett feljelentés alapján megindította a nyomozást az utóbbi évtizedek egyik legnagyobb sikkasztása ügyében.

Állítólag elborult Nobile elméje a kiállott szenvedések hatása alatt Amundsen pilótahadnagy segélyexpedíciót vezet apjának és társainak megmentésére

Róma, július 28. Murchison Bay-ben lévő svéd mentő-expedíció állomáshelyére vitte Nobile tábornokot, ott átvette tőle egy nagy svéd repülőgépet, amelyet Thornberg vezetett Kingsbayig és átadta Nobile tábornokot a Citta di Milano parancsnokának, Romagna kapitánynak.

Azóta is, hogy Nobile tábornok a Citta di Milano fedélzetén van, meglehetősen fogvatékosak a jelentések az Italia katasztrófájáról, csak annyi bizonyos, hogy

a szerencsétlenség május 25-én délután 10 óra 30 perckor történt.

Az olasz aviatikusok Nobile tábornok súlyos állapotával magyarázzák ezt a körülményt és nagyon aggodnak miatta. A Citta di Milano rádiója kifogástalanul működik és noha az olasz légügyi minisztérium államtitkára részletesebb híreket kért magáról Nobile-ről, Romagna kapitány erre nézve szöfukar, amit Rómában csak úgy tudnak felfogni, hogy

a tábornok a zuhanáskor nemcsak lábtorést szenvedett, hanem lelki egyensúlya is megrendült és még most is az átélt izgalmak hatása alatt áll.

Lundberg svéd repülő először a

Az olasz hajón meg voltak döbbenve, mikor meglátták. Haja egészen megöszült, szakállá hosszúra nőtt, egész testében lesaványodott, arca beesett, nézése, révedező, szeme bágyadt volt és eleinte összefüggéstelenül beszélt.

természetesen nem tudott járni, hordágyon vitték a fedélzetre.

Oslo, június 28.

A svéd expedíció hárommotoros Junkers-repülőgépe — mint Kingsbayból jelentik, — utrakelt, hogy felkutatassa az Italia roncsát és az expedíció hét tagját, akiket a katasztrófa után a léghajó magával röpitett.

Norvég északsarki kutatók már

egyváltalan nem bíznak ennek a hét embernek megmentésében és éppen úgy végképp elveszítettnek tekintik Maigreen svéd meteorológust is két olasz társával együtt.

akik május 31-én gyalogszerrel indultak Nord Cap felé. Fájdalom, éppoly kevés a remény Amundsen megmentésére, aki életét áldozta fel, hogy embertársait megmentse.

Berlin, június 28.

Kingsbayi jelentések szerint a tegnapi nap folyamán nem történt semmi az Italia hajótöröttjeinek megmentése érdekében. Az olasz mentőexpedíció parancsnoka azon az állásponton van, hogy újabb lépéseket nem is lehet tenni mindaddig, amíg a három apró típusú svéd repülőgépet, amellyel tegnap Amundsen felkutatására indultak, nem tér vissza Kingsbaybe. A svéd repülőgépek visszaérkezését csupán péntekre vagy szombatra várják. A jégtörők segítségére most már nem számítanak, minthogy kiderült, hogy a jégtörő hajók az átlag harminc centiméter vastag jégrétegben sehogy sem tudnak előbbre jutni. Tipikus példája a jégtörőhajók tehetetlenségének a Krassin orosz jégtörőhajó, amely most már hetek óta utban van, anélkül, hogy közelebb jutna a Spitzbergákhoz.

Lundberg svéd pilóta, aki, mint ismeretes, második felderítő útja alkalmából szerencsétlenül járt az Italia jégtáblán s aki négy nap óta szintén az uszó jégtábla foglya, tegnap szikratáviratott küldött, amelyben közli, hogy a jégtábla, amelyen a hajótöröttek sátra áll, gyors mozgásban van keleti irányban. A jégtábla több hasadás képződött. Ha az északnyugati szelek tovább tartanak, úgy a jégtábla esetleg olyan vidékre kerül, ahol repülőgépekkel könnyen lehet majd leszállani. Az állandó hóvihár ellenére Lundberg pilóta lázasan dolgozik megsérült repülőgépe kijávitásán. Amennyiben a szükséges pótalkatrészeket ledobják, úgy a repülőgépet két-három napon belül ismét startképes lesz. Az Italia hajótöröttjei közben startmezőt vájnak a jégben a repülőgépek számára.

A norvég közvéleményt egyre jobban aggasztja Amundsen és francia kíséretétársa, Guilbaut pilótakapitány sorsa. A norvég közvélemény most már csak abban reménykedik, hogy az óriási apparátussal megszervezett norvég segélyexpedíció mégis csak megtalálja az eltűnteket. A segélyexpedíciót az eltűnt Amundsen fia, Amundsen pilótahadnagy és Swardrup kapitány vezetik. Az expedícióban résztvesz a Hobby norvég jégtörőhajó s, amely az Italia katasztrófáját követő napokban elsőnek indult el Nobileék felkutatására. Amundsen hadnagy véleménye szerint a kutatásoknak elsősorban a Beeren-szigetek környékére kell kiterjeszkedniük, minthogy atyja minden valószínűség szerint ezen a vidéken kényesült leszállásra.

Az új német kormány

Berlin, június 28. Wolff: Hindenburg birodalmi elnök Müller-Franken Hermann birodalmi kancellárrá nevezte ki. Az a kabinetlista, amelyet Müller-Franken a birodalmi elnök elé terjeszt, a következő neveket sorolja fel: Birodalmi kancellár: Müller-Franken Hermann (szociáldemokrata); megszállott területek minisztere és közlekedési miniszter: Guerdard (centrum); külügyminiszter: dr. Stresemann (német néppárt); belügyminiszter: Severing (szociáldemokrata); munkügyi miniszter: Wissel (szociáldemokrata); gazdasági miniszter: dr. Curtius (német néppárt); pénzügyminiszter: dr. Hilferding (szociáldemokrata); igazságügyminiszter: Koch-Weser (demokrata); honvédelmi miniszter: Groener (pártonkivüli); postaiügyi miniszter: Schatzel (bajor néppárt). Biztosra veszik, hogy a birodalmi elnök ezt a listát jóváhagyja.

— Meghalt Ferenczy Ida csillagkeresztes hölgy. Budapest, június 28. Ferenczy Ida, Erzsébet királyné udvarhölgye ma délelőtt Bécsben elhunyt. A holttest beosztelése szombaton délután 2 órakeretén a bécsi Augustinus-templom loretto-i kápolnájában, a temetés kedden lesz Kecskeméten.

Gépfegyverrel és revolverrel öldösi a munkásvezéreket Csikágóban egy banda

Newyork, június 28.
Ten Murphy, az ismert amerikai munkásvezér meggyilkolásával együtt Csikágóban egyszerre több gépfegyveres gyilkosság történt, amelyeket a jelek szerint egy és ugyanaz a banda követett el. Murphy meggyilkolásán kívül a banditák még

négy munkásvezért öltek meg, egyet közülük gépfegyverrel, a többi hármát pedig revolverekkel. Mind az öt gyilkosság azonos módon játszódott le. Mindegyik munkásvezér aajtára előtt megjelent több ismeretlen férfi, csöngettek, majd, midőn a kiszemelt áldozat kijött az ajtó elé, tüzelni kezdtek. A banditák minden egyes alkalommal automobilon elmenekültek. A sorozatos gyilkosságok Csikágóban óriási izgalmat keltek. A nyomozás eddig még nem vezetett eredményre.

Változások a városközi telefonforgalomban

Budapest, június 28.
A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében július 1-től a helyközi távbeszélő forgalomban a következő változások lépnek életbe:

1. A gyengeforgalmú órák nemzetközi viszonylatokban a belföldi forgalomhoz hasonló 19—8 óráig tartanak, kivéve az Olaszországgal való távbeszélőforgalmat, amelyben egyelőre továbbra is 21—8 óráig tart a gyenge forgalmú idő.

2. A meghatározott időre szóló beszélgetések nemcsak a belföldi távbeszélő forgalomban, hanem a nemzetközi forgalomban is válthatók, kivéve az Angliával, Lengyelországgal és Olaszországgal való forgalomban, amelyben ezek nem fogadhatók el.

3. Ugy, amint a belföldi, a nemzetközi távbeszélő forgalomban is megengedik, hogy a hivatalok a rendeltetési távbeszélő hivatal kerületére, vagy belső kézbesítési területére (idegen községbe, vagy közigazgatásilag hozzá tartozó tanyákra, házcsoporthoz, majorokba) címzett távbeszélő meghívásokat fogadjanak el, amely esetekben a beszélgetést bejelentőnek meghívási díjon kívül a távirószolgálatban megállapított küldődíjt is meg kell fizetnie.

Lezuhant egy munkás az állványról a Csapó uccai építkezésnél

A Csapó ucca 24. számú háznál folyó építkezésnél súlyos szerencsétlenség történt esütőrtökön délelőtt 10 órakor. Sári István 26 éves alsóízsai napszámos, aki napok óta az építkezésnél dolgozik, egy két méter magas állványról lezuhant és olyan szerencsétlenül esett le, hogy agrázkódást szenvedett. A natal napszámost a mentők részcsítették első segélyben és fejsérülését dr. Tökés László orvos kötözte be. Sári Istvánt kiszállították az egyetemi klinikára, ahol ápolás vették.

A rendőrség részéről dr. Kubinyi Béla rendőrfőnökműködő, a sérülési osztály referense megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a súlyos balesetért.

Az egyetemi klinikáról nvert értesülés szerint a fiatal napszámos állapota nagyon súlyos és tartani lehet attól, hogy sérülésébe belehal.

— Dr. Petry Pál kitüntetés. Budapest, június 28. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Petry Pál vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkárnak a népoktatás fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillagokkal adományozta.

Dánér Béla pörvesztes lett a Zadravetz pörök egy utójátékában

„Kisrőfolni“, „kizsarolni“ — a törvényszék szerint egyre megy

1927 év május 5-én Fábán Béla dr. nemzetgyűlési képviselő szótartotta a parlament ülésén a Zadravetz-pöröket és többek közt azt állította, hogy ezekkel a perekkel kapcsolatban négy milliót zsarolnak ki az újságíróktól. A Pesti Hírlap tudósítást közölt a beszédéről és az igazságügyminiszter válaszára és azt írta, hogy Pesthy Pál a következőket mondotta:

— Távot kell tartanom magamat ettől a pörtől éppen azért, amit a képviselő ur itt előadott, mert nem akarom, hogy megvádoljanak azzal, hogy eszközül adom oda az ügyészséget arra, hogy bizonyos négy milliókat kizsaroljanak.

A tudósítás miatt Dánér Béla dr., Zadravetz István tábori püspök jogi képviselője rágalmozás címén sajtóper indított Váradi József hírlapíró ellen, azzal, hogy nem híven közölte Pesthy Pál felszólalását. A pert ma tárgyalta a Schadt-tanács, Dánért Evva Ferenc dr., a vádlott hírlapíró pedig Polónyi Dezső dr. képviselte. A tárgyalás során a főmagánvádló ügyvédje arra hivatkozott, hogy a parlamenti jegyzőkönyv szerint Pesthy Pál igazságügyminiszter nem azt a kifejezést használta, hogy „zsaroljanak“, hanem hogy „kisrőfoljanak“.

Várady József fentartotta a cikk állításait és arra hivatkozott, hogy több tanuval tudja igazolni, hogy az igazságügyminiszter úgy tette meg kiellenítését, ahogy ő azt parlamenti tudósításában megírta.

— Egyébként is — mondotta Várady — gyakran előfordul, hogy az egyes parlamenti beszédekről felvett gyorsírói jegyzeteket utólag helyesbítik.

Evva dr.: A zsarolás kifejezést Fábán Béla használta, de ha a törvényszék elrendelné a tanubizonyítást, akkor kérem Pesthy Pál igazságügyminiszter tanukénti kihallgatását.

Dánér Béla dr. is felszólalt és előadta, hogy annak idején Gömbös Gyula utján megkérdezte az igazságügyminisztert az ügyvel kapcsolatban és Pesthy Pál kijelentette, hogy lejtávolabb állott tőle, hogy őt meggyanúsítsa és zsarolás kifejezéssel illesse.

A bíróság felolvasta az aznapi képviselőházi naplót, melyből kitűnt, hogy Fábán Béla használta a zsarolás kifejezést, de közbeszólás formájában Pesthy Pál igazságügyminiszter is megírta ezt, bár kérdő formában. Később pedig, válaszolva Fábán Bélának, azt mondotta, hogy távol kell tartania magát ezektől a magánvádas ügyektől, mert az ügyészséget nem adhatja ahhoz, hogy bizonyos négy milliókat kisrőfoljanak.

Dánér Béla dr. ügyvédje a vádlott megbüntetését kívánta.

Polónyi Dezső dr. védő szerint a vádlott hírlapíró híj szellemben adta elő a parlamentben történeteket, épp azért felmentést kér és egyttal az ő költségeinek megállapítását is kéri. Szerinte a kisrőfolás értelme azonos a zsarolással.

Elnök: Mennyi költséget számít fel ügyvéd ur?

Polónyi Dezső: Azt a bizonyos négy milliót én is felszámítom.

Dánér Béla dr.: Én nem vagyok zsidó

Polónyi Dezső: Én sem vagyok az, de én elengedem Önnek ezt az összeget.

Dánér: Nem fogadom el. Én kétszáz pengőt adok önnek

A bíróság felmentette Várady Józsefet a rágalmozás vádiá alól, mert úgy találta, hogy híj szellemben közölte a parlamentben elhangzottakat és mert a bíróság véleménye szerint is a kisrőfolás szó értelme azonos a zsarolás kifejezéssel. A bíróság Dánért száz pengő ügyvédi költség megfizetésére kötelezte.

3000 tanterem létesítésére és ezzel a nyolcosztályú népoktatás megvalósítására készít törvényjavaslatot a kultuszminiszter

A kormányzó utasítására készülnek a törvényjavaslatok — 10 évi átmeneti idő alatt valósítják meg a nyolcosztályú elemi oktatást

Budapest, június 28.
Magyarország kormányzója Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a következő kéziratot intézte:

Kedves gróf Klebelsberg!

Péter és Pál napja ebben a mezőgazdasági országban kettős aratásnak ünnepe. E napon végződnék az iskolák, e napon látja az egész évi munkájának külső eredményét a magyar tanuló és e napon vágja a rendbe a kaszáját a föld népe, e napon kezd meg az aratást a magyar gazda. Ezen művelődési és mezőgazdasági gondolatnak összefonódását jelképező napon örömmel állapítom meg, hogy a mezőgazdasági gondolatnak összefonódását jelképező napon örömmel állapítom meg, hogy a mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népoktatás létesítéséről és fentartásáról szóló 1926. évi VII. t.-c. megvalósításához füzött remények teljes mértékben beváltak, mert a törvény alapján a magyar adófizető páratlan erőfeszítésére támaszkodva

ötezer tanterem és tanítói lakás felépítésének biztosításával sikerült elérni, hogy báró Eötvös József népoktatási törvénye halálának 60. évfordulójára a magyar törvényhozásnak egyik legnemesebb alkotása végre befejezést nyert.

De ennek, az olyan áldozattal elért eredménynek pusztá megállapításánál

nem állhatunk meg. Fajunk elpusztíthatatlan életereje pótolni igyekezett azt az iszonyatos vérvesztést, amelyet a világháború folyamán szenvedett nemzetünk. Ennek az évtizednek első felében felszökött a születések száma. További nehéz feladatok elé állítja tehát nemcsak az az öröndetes tény, hogy a mindennapi népoktatás tanköteleseinek száma a következő három évben több mint 200 ezerre emelkedik. Hogy ez a hatalmas gyermekközömg ki ne szoruljon a népoktatásból. Önnek legfőbb kötelessége, hogy evégből még szükséges

3000 tanterem és tanítói lakás kellő időben létesüljön.

Csak így válik szabaddá az ut a 8 osztályos mindennapi népoktatáshoz, amelyet az összeomlás után a német birodalom és a szomszédos Ausztria nyomában életbe léptetett, hogy a német népnek a katasztrófa következtében beállott erővesztését a műveltség hatalmával pótolják.

Most, hogy az utóbbi évek erőfeszítése folytán nálunk Magyarországon sikerült a hatosztályos népoktatást élő valósággá emelni, utasítom Önt, hogy a nemzet települési, népességi, közgazdasági és közművelődési helyzetének gondos mérlegelésével készítsen törvényjavaslatot a 8 osztályú népoktatásnak 10 évi átmeneti idő alatt lendítő fokozatos megvalósításáról.

és ezt terjessze alkotmányos tárgyalás végett az országgyűlés elé.

Kelt Kenderesen, 1928. évi június hó 28-án.

Horthy Miklós sk.
Klebelsberg Kunó sk.

A kultuszminiszter az Oroszágos Közoktatási Tanácshoz

intéztet leiratot.

Ebben részletes indokolás után ki mondja a következőket:
A mai magyar népoktatás keretét még hét és nyolc osztállyal óhajtóm fokozatosan kibővíteni úgy, hogy a minden napi iskolái kötelezettség 6—12 éveskor helyett a 6—14 éves korig terjedjen, amelyre még két éves továbbképző iskola emelkedik és a tankötelezettség a külföldi államok példájára a 16 éves korig tolódik.

A népoktatás 7—8 osztályának fokozatos életbe léptetését a következő menetben tervezem:

1. Az 1928. év december 31-től szept. 1-ig két új osztály felállítását nem kötelező, de életbe léptethető. (Díjsgvörött, Ozdon és Pécsset már most is működik kísérletképen 8 osztályos népoktatás.)

2. 1930 szept. 1-től 1935 szept. 1-ig a községek a 8 osztályos népoktatást a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása mellett szabályrendelettel életbe léptethetik, amikor is az így kibővített iskolabjárás kötelező.

3. 1935 szept. 1-től 1940 szept. 1-ig a 8 osztályos népoktatás felállítását kötelező, de még a vallás- és közoktatásügyi miniszter egyes községeknek megokolt kérelmére felmentést adhat.

1940 szept. 1-től a 8 osztályos népoktatás egyetemesen kötelező. A 7. és 8. osztály tanítási anyaga a községek gazdasági természete szerint mezőgazdasági vagy ipari szakirányú lesz.

Felkérem az Országos Közoktatásügyi Tanácsot, vegye a kérdést tárgyalás alá, készítsen el idevágó törvényjavaslattervezetet.

Anyakönyvi hírek

A debreceni anyakönyvi hivatalban június 28-án a következő bejelentések történtek:

Születések.
Móré Mihály MÁV lakatos leány Aranka, Kiss Sándor ácssegéd lly József, Vass István szabósegéd leány Mária.

Halálozások.
Pásztor Endre ref. 22 éves Dobó ucca 4., Kun Erzsébet ref. 3 hónapos Hid ucca 2., Kóti István ref. 28 éves Nyil ucca 35., Bökönyi András ref. 5 hónapos Kisfaludi ucca 31.

Eljegyzések.
Hercz Károly izr.—Angyal Irma izr., Schwarcz József izr.—Feldmann Berta izr., Gögyed János g. kat.—Blaskó Mária r. kat., Magyar Gyula ref.—Szabó Zsuzsanna ref.

Leütött egy géplakatos a vagongyárban a magas feszültségű áram

Mózes István géplakatos esütőrtökön délelőtt a vagongyárban dolgozott és munkaközben erős feszültségű vezetékért ért meg, amitől olyan hatalmas áramütést kapott, hogy eszméletlenül zuhant a földre. A géplakatos társai odarohantak és kivonszolták a műhelyből a levegőre és értesítették a mentőket, akik kivonultak és első segélyben részcsítették. Mózes Istvánnak a nagy erejű áramtól a felső testén és a karján súlyos égési sebek támadtak. A mentők kiszállították az egyetemi klinikára és onnan megvizsgálás után Mező ucca 11. szám alatt lévő lakására szállították. A baleset ügyében megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

Sirkövek
minden minőségben s kiválóban leg. olcsóbban beszerezhetők Hunyadi u ca 14. Tenetől munkat óráson vállalunk. Terveket és rajzokat díjtalanul készíttünk. Telefon 7-24

A Margit strandfürdő nyitva van!

Ejjel még hűvös, később derült, meleg idő

A Meteorológiai Intézet jelenti: A nyugati maximum mint zárt anticiklon Nyugat-Európa fölött helyezkedett el és kelet felé nyomul. Hatása alatt a légnomás az európai szárazföldön emelkedik, úgyhogy az északi depresszió a Botteni-öböl fölött elenyészőben van. Island táján új minimum jelent meg és Angliában már süllyeszti a légnomást. Az élénk és hűvös nyugati légáramlás a hőmérsékletet egész Középeurópában süllyesztette és hazánkban nagy esőket okozott, amelyek mindenfelé heves zivattal jártak. Így Szolnokon 37, Kaposvárott 36, Püspök-ladányban 32, Hőgyészen 31, Debrecenben és Turkevén 30, Pakson és Csengeren 21, Sopronban és Boldvaszilason 20 milliméter volt az eső mennyisége. Csengeréről légesőt, Turkevéről kárt okozó vihart jelentettek. A hőmérséklet tegnap még sokhelyütt meghaladta a 30 fok Celsiusot, ma reggelre a tegnaphoz képest 5-7 fokos süllyedés észlelhető.

Ma déli hőmérséklet Budapesten 20 C fok.

Jóslat: A felhőzet esőkkenésével éjjel még hűvös idő. Később derült, száraz idő, hőemelkedéssel.

Tüzelőanyag szállítási verseny-tárgyalás

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltektől fizikakereskedők tudomására hozza, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur 75.400—XIX. sz. rendeletével kiadott „Hirdetmény” szerint az alább felsorolt helyeken állomásozó m. kir. vámoralakulatok részére 1928—29. évben szükséges tüzelőanyag szállítására hirdet versenytárgyalást:

- Szeged 1300 métermáza köszén, 50 m³ kemény tüzifa: Gara 400 mm. köszén, 20 m³ kemény tüzifa; Karapanesa (Hercegszántó) 200 mm. köszén; Hercegszántó 200 mm. köszén; Madaras 500 mm. köszén, 20 m³ kemény tüzifa; Katymár 250 mm. köszén; Kunbaia 250 mm. köszén, 20 m³ kemény tüzifa; Kelebia 400 mm. köszén, 30 m³ kemény tüzifa; Csikéria 200 mm. köszén; Tompa 200 mm. köszén; Rószke 120 m³ kemény tüzifa; Balogtanva (Nagyszéksós) 40 m³ kemény tüzifa; Gáltanva (Nagyszéksós) 40 m³ kemény tüzifa; Szőreg 400 mm. köszén, 20 m³ kemény tüzifa; Kiszombor 200 mm. köszén; Kibekháza (Kiszombor) 200 mm. köszén; Magyarcsanak 400 mm. köszén, 20 m³ kemény tüzifa; Csanádpalota 200 mm. köszén; Battonya 300 mm. köszén; 20 m³ kemény tüzifa; 42 major (Battonya) 200 mm. köszén; Kevermes (Lökősháza) 400 mm. köszén; Dombegyháza (Lökősháza) 200 mm. köszén; Brédamajor (Lökősháza) 200 mm. köszén; Gyula 300 mm. köszén; Elek 200 mm. köszén; Dénesmajor (Gyula) 200 mm. köszén.

A fenti cikkekre a nyilvános versenytárgyalás a m. kir. szegedi vámkerület gazdasági hivatalánál, Régi honvéd gyalogsági laktanya, Honvédtér I. emelet 166. ajtó, 1928. évi július hó 9-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva.

Ajánlatok a versenytárgyalási hirdetményen közölt ajánlati mintának megfelelően szerkesztve kell írásban, a tárgyaló bizottsághoz legkésőbb a tárgyalás idejére megérkezni; mert a későbbben érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A kibocsátott „Hirdetmény” az érdeklődők által a Kereskedelmi és Iparkamaránál betekinthező.

MEGNYILT a Renaissance Pensio
(Sacher Pensio volt helyiségeiben)
Budapest, IV., Irányi-ucca 21.
teljesen újjáalakítva, legmodernebb berendezéssel.
Minden szobában hideg-meleg folyóvíz, telefon, rádió.
Igazgató: **ERDŐS ALADÁR.**
Telefon: Aut. 825—27.

SIPKOVITS BÉLA
Tüköryártás. Üvegcsiszolás.
Kirákatok tükörzése, épület és portál üvegzés. Nagyvárad u. 15. (Sziv u.) Tel. 356

Az osztrák igazságügyminiszter szerint Kun Bélát jogi és politikai okokból nem lehetett kiszolgáltatni Magyarországnak

Bécs, július 28.
A nagynémet párt elnökéhez, dr. Wotawa képviselőhöz ma reggel dr. Dinghofer igazságügyminiszterrel Karlsbadból hosszú távirat érkezett, amely így szól:

Kun Bélát jogi és politikai okokból nem lehetett kiszolgáltatni Magyarországnak. Azok a események, amelyekkel a magyar kormány őt vádolja, állítólag a tanácsköztársaság megővására szolgáltak és az ellenforradalmi akciónak minden bizonyos sokszor véres leverésére irányultak. A magyar kormány a kiszolgáltatást kéri átíratban semmivel sem bizonyította, hogy Kun Béla személyes bosszúvágyból és kegyetlenségből eselekedett. Ausztria 1919-ben elismerte a magyar tanács-

kormányt és bécsi követét. Hasonló deliktumokért a magyar kormány még 1919-ben követelte egyes népbiztosok kiszolgáltatását, akik Ausztriába menekültek és ezt a kérést az osztrák kormány akkor is visszautasította bel- és külpolitikai okokból. A belső rend megőrzése fontosabb, mint Kun Béla. Jogilag és politikai szempontból a helyzet ma ugyanaz. De gondolkoznunk kellett az Oroszországban élő osztrák állampolgárokra is, akiket megtörlés veszedelmének teménk ki, ha Kun Bélát kiszolgáltatnók. A miniszter ne mindulhat pártérzelmeik után, hanem a jogi és politikai helyzetet kell mérlegelnie és mikor döntését meghozza, annak esetleges következményeiért tudatában kell lennie felelősségének.

Az autóbalesetek sorát okozta szerdán éjjel egy gödör a Piac uccán

Lelkiismeretlen könyelműséggel nem teljesítettek megfelelő védelmi rendszabályt az utburkolatozásnál — Az egyik baleset áldozatai: Rex Ferenc dr. gyárigazgató és két családtagja, akik jelentékeny sérülést szenvedtek

Csütörtökre virradó éjszaka a Piac ucca 62. számú ház előtt súlyos autóbaleset okozta egy három méter hosszúságú gödör, mely az uttest felét felhasította. A gödör egyik oldalán a felszedett gránitkockákat, a másik oldalon az egy méteres árokból kilapátolt földet halmozták fel. Az árkot szerdán délután ásták a munkások, akik megrongált gázvezetékeket akartak javítani. *A munkával nem lettek készen és éjszakára fedetlenül hagyták az árkot, kerítés nélkül, csupán egy fehérszínű jelzőlámpást helyeztek el az árok szélén.* A nagy forgalmú Piac uccán nem is volt semmi baj az utat eltorlaszó árok miatt, mert az erős világítás mellett meglátták a kocsisok és autovezetők az árkot és kikerültek. Éjszaka 12 óra után azonban, mikor már mérsékelték az ucca világítását, veszélyessé kezdett válni a gödör, melynek szélén a fehér fényű jelzőlámpa nem adott elegendő figyelmeztetést. *A hatalmas vihar, mely egy óra körül a városra zúdult, eloltotta még azt a kis piszkoló lámpácskát is és így a veszélyes akadály minden jelzés nélkül maradt.* Az autóknek a város belső területén nem szabad reflektort használni és így a viharos sötét éjszakában nem tudták kellően megvilágítani az utvonalat és egymásután szaladtak neki az árok szélére halmozott föld és kötőmegek.

Éjjel után fél egy órakor indult el az Arany Bika elől Zina Kálmán bírósági végrehajtó egy autójával. A kocsi megengedett sebességgel haladt az állomás felé és nekibotolt az árok szélén lévő földhányásnak. Szerencsére a fék nagyon jó volt sikerült lefogni a gépet az árok szélén és nem fordult bele a kocsi a mélységbe, csupán a földhányásba írta bele magát a gépház. *A vármegyeháza előtt posztoló rendőr szem az eset után telefonon kérte a Világítási Vállalat őrszobáját, hogy az elaludt jelzőlámpa helyett gondoskodjanak megfelelő jelzésről, mert a baleseteket csak úgy lehet megakadályozni. Teljes félórát várt a rendőr a lámpára, de nem hozták, pedig őt perényire van csak a Világítási Vállalat őrszobája az ároktól.* Így történt aztán meg a második baleset, mely már súlyos kimeneteli volt. Dr. Rex Ferenc kémiai gyárigazgató egy óra előtt családjával autón robogott a városháza felől a Deák Ferenc uccán lévő lakása felé. Az autó 15 kilométeres sebességgel haladt csak, de az óvatos hajtás ellenére sem sikerült megakadályozni, hogy a kocsi a földhányásra ne fasson fel. *A sötét hiába állította le a motort, hiába létezett teljes erőből, nem tudta megakadályozni, hogy a gép a földhányáson át az árokba ne zuhanjon. A gép elején teljesen belefördült az árokba és a két*

hátsó kereke az ég felé meredt. *A zuhanás ereje a sötétet a szélvélőhöz nyomta, a melle megsérült és két toga kitört. Dr. Rex Ferenc gyáros az arcán, felesége az állán, Kató leányuk pedig az arcán szenvedett sérüléseket.* Az autó sárhányója és a gép eleje összezúzódott. A kár közel 1000 pengő. A baleset időpontjában ért a helyszínre Szinyey Merse Miklós államrendőrségi detektív, aki azonnal intézkedett és értesítette a mentőket és a rendőrszemet az árok elé állította, hogy megállítsa a közeledő autót, nehogy azok is belerohanjanak a gödörbe. A rendőr több autót meg is mentett a karamboltól. *A mentők a sérülteket első segélyben részesítették és aztán dr. Rex Ferencet és leányát kiszállították az egyetemi sebészeti klinikára, ahonnan megvizsgálás után a lakásukra vitték őket. A sérülések szerencsére nem súlyos természetűek. A balesetről dr. Rex Ferenc a következőket mondta:*

— Szerdán este feleségemmel színházban voltunk. Színház után pedig elmentünk a Bikába egy kis zenét hallgatni. Egy óra tájban kitört a vihar. Mikor az eső megállt, a Kiss autógyárás tulajdonát képező taxiautó fivérémmel hazafelé indultunk. Fivérémmel leszálltak a Piac ucca 34. szám alatti lakásuk előtt, mi pedig igyekeztünk tovább a Deák Ferenc uccai lakásunk felé.

— Körülbelül a Feldheim üzlet előtt járhattunk, ahol az ucca kövezete fel van bontva és egy mély gödör van. Debrecenben, amint éjjel villámlik, az uccák lámpái egyszerre kialszanak és az uccákon csak pár gázlámpa világít. Így volt ez az este is. Mikor a sötét uccán haladtunk — gondtalanul beszélgetve, autónk a nagy sötétségben beleszaladt az uttesten fátongó gödörbe, mely mellé az uttesten munkát végző vállalatnak lámpát kellett volna elhelyezni, sőt kerítést, mint ahogy másutt szokás.

— Volt is ott ugyan lámpa, de az előttünk elhaladó Citroen kocsi, mint később megtudtuk, a lámpát lesodorta. Mikor ezt a rendőr észrevette, azonnal betelefont az uttesten dolgozó vállalatnál lámpáért. Mielőtt azonban intézkedés történt volna, amelyet Szilágyi Dezső taxisófiőr vezetett, belefördült a lámpánélküli gödörbe.

— A hatalmas Mathis-autó eleje felemelkedett és felborultva egyik része darabokra tört. En kizuhantam az uttestre, feleségem száján felhasadt a bőr, leányom pedig arcán és szeménél sértült meg.

— Az autó resegésére, ropogására, a mi lajveszkelésünkre aztán namosan nagy tömeg verődött össze. Nagyon előzékeny volt a közönség és becsüdtettek a baleset színhelyéhez kö-

zelre eső Dréber söröző helyiségébe. Innen azonnal orvosért szaladtak, azonban hiába csengettek be az orvosokhoz, a villanyesengők nem szóltak. Ekkor valaki telefonált a mentőkért, akik kivonultak. Jellemző, hogy a mentők autója is szintén beleszaladt a veszélyes gödörbe.

Uraim!
10 fillér a gallérmóság fényesen vasalva
WACHA üzem **SIMONFFY UCCA 55.**

Péntek, június 9.
Budapest (557.5) (3), (20): 9: Ujsághírek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond: Péter Bangha Béla S. J. 12: Déli harangzó az Egvetem téri templomból. 12:10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 12:15: A Király-színház zenekarának hangversenye. 4: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye az Angolkörből. Vezényel: Friesay Richárd zeneügyi igazgató. 6:40: Részleges sporteredmények. 6:50: „Mit láttunk Amerikában?” Interjúorozat magyar és amerikai notabilitásokkal. A bevezető előadást Tábori Kornél mondja. 7:30: Újabb részleges sporteredmények. 8: Előadás a Studióból. „A seviliai borbély”. Vígjáték négy felvonásban. Pontos időjelzés, az összefoglalt sporteredmények ismételt bemondása. 10:40: Az Ostende kávéház szalonzenekarának hangversenye.

Külföld: 10:30: Bécs: Orgonaelőadás. 11:00: Bécs: Délelőtti szimfonikus hangverseny. 12:30: Toulouse: Gounod: Mireille operarészlet. 1:30: Róma: Rádió-trió. 3:30: Bécs: Délutáni hangverseny. 4:15: Stuttgart: Délutáni hangverseny. 4:35: Milánó: Jazz-band. 5:00: Nápoly: Antonio Meo (bariton) hangversenye. 6:10: Barcelona: Antonio Pera (bariton) hangversenye. 6:30: Bécs: Zenes: gyermekóra. 6:40: Berlin: Olasz lecke. 7:00: Königsberg: Spanvol lecke. 7:30: Berlin: Othello (opera). 7:45: Milánó: Német lecke. 7:50: Barcelona: María Tereza Gonzales hangversenye. 8:15: Frankfurt: Róbert Koppel-est. Leipzig: J. Strauss: Waldfeister operette. 8:30: Róma: Angol lecke. 9:15: Breslau: Wilhelm Rettich hangversenye. 9:25: Bern: Thoman Margit hangversenye. 9:30: Toulouse: Operák és operáriák.

!! HÁZHELYEK !!
A Monostorpályi ut és a Gróf Vécsey ucca sarkán elterülő szőlő ingatlan 300 öl területű parcellákra fel lett osztva. A még eladatlanul lévő néhány házhelyre a vevők jelentkezzenek a **Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél Kossuth ucca 8** a hivatalos órák alatt, ahol a házhelyek ára, valamint az előnyös havi fizetési feltételek tekintetében felvilágosítást nyernek.

MEGHÍVÓ.
Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellemebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő
GRAND HOTEL P A R K NAGYSZÁLLODA
Budapest, VIII., Baross tér 10. sz., mert
20% engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból,
10% engedményt kap olcsó ételmi árainkból. (Külön házi konyha.)
5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy per alatt a pályaudvarról. Nálunk otthon érzi magát! Elsőrendű kiszolgálás szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos. Új telefonos szobák.

A tanács nem akar megafont venni

Amikor Esmond Harmsworth Debrecenben volt, egy részvénytársaság távirati ajánlatot tett a városnak, hogy a revíziós nagygyűlésre megafont ad bérbe. A város akkor nem reflektált az ajánlatra, pedig akkor valóban szükség lett volna a hangerősítőre, tekintettel arra, hogy a Bika előtti hatalmas téren alig-alig hallatszott valami a szónokok hangjából.

A részvénytársaság most megismételte ajánlatát azzal, hogy Debrecen város vegye meg megafont. Az ajánlatban rámutatnak arra, hogy a megafon üzemi költsége óránként 15—20 fillér és hogy Szegeden a nyolc holdas fötéren a Harmsworth-gyűlés alkalmával mindent a legtisztábban lehetett hallani.

A városi tanács esztendői ülésén foglalkozott a beadvánnyal és hosszasan gondolkodott azon, mit csináljon a megafonnal, ha megveszi. Egyesek azt ajánlották, hogy használják fel a közgyűlések alkalmával, végül is a tanács úgy döntött, hogy nem vesz megafont.

Országos talajjavítási kiállítás Debrecenben

A Debrecen székhellyel, a Tiszántul hét vármegyéjére kiterjedő hatáskörrel a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már sok nagystíli munkáival vonta magára az ország gazdaközönségének figyelmét. Most e sikereket hozott kezdeményei után ismét újszerű, úttörő munkát vett fel a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara. Meghirdette, 1929. évben Debrecenben megtartandó Országos talajjavítási kiállítást. E nemből szintén első kísérlet lesz a munkája.

Hazánkban a talajjavítás kivételesen nagy jelentőségű, mégis több vonatkozásban rendkívül elhanyagolt. Meg legtöbbre haladtunk a vízrendezésnél, bárha a belvizek káros hatásait nagyobb részt nem tudtuk meg megszüntetni. Vannak azonban talajjavítási feladataink sok százezer holdnyi szikes földünkön, továbbá az ország homokos talajain is sok javítási lehetőség kínálkozik. Ugyisint ma még többnyire elhanyagolt lápi vidékeken is.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara 1929. év őszén Debrecenben, dr. Rácz Lajos gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató tervezete alapján megtartandó I. országos talajjavítási kiállítása a Kamara több év óta folyó kutatásai, kísérletei és tanulmányai nyomán: összefoglaló képe kíván feltárni arról, hogy elsősorban a Kamara kerületéhez tartozó Tiszántul hét vármegyéjében mi a talajain helyzetkép, hol és milyen javítási feladatok vannak és melyek az ott legalkalmasabb javítási módok és lehetőségek. A kiállítás azonban csak e csoportjában lesz kerületi, a Kamara saját csoportjában. A csoport az egész országra kiterjed és felöleli a talajjavításnak minden víz és földrendezési, talajművelési, természetes, zöld és műtrágyázási stb. stb. módjait.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ez utóbbi kiállítása első lesz e nemből, de eddigi kezdeményeivel elért sikerei után joggal hisszük, hogy ez sikert fog hozni számára. A magyar mezőgazdaság számára pedig gyakorlatiasan hasznos oktatásra nyújt gazdag alkalmat.

Minden gyógyszeriarban kaphatók.

Hajdumegyében súlyos károkat okozott a szerda éjszakai vihar

Szerdáról esütőtrökre virradóra hatalmas vihar tombolt és pusztított országszerte. Debrecenben 12 óra után tört ki a vihar. Nagy szél, majd sűrű villámlás és égdörgés kísérte a vihart s ezután hosszasan, kiadós eső esett. A vihar nem okozott túlságos nagy kárt.

A vihar a vetésben nem tett számottevő kárt, sőt az eső használt a vetésnek, Debrecen környékén azonban már súlyos kárt okozott a vihar.

Hajduböszörmény határában, Zelenér és környékén hatalmas jégeső vonult keresztül és a mogorónagy-ságu jégdarabok igen nagy kárt okoztak a vetésben.

Hajdumegye több helyéről érkezett máj jégeső híre. A gyümölcsösben is érzékeny kárt okozott a vihar.

A meteorológiai intézet jelenti: Az élénk és hűvös nyugodt légáramlás a hőmérsékletet egész Európában sülyesztette és hazánkban nagy esőket hozott, amelyek sok helyen heves zivattal jártak.

Igy Szolnokon 37, Kaposvárott 36, Püspökladányban 32, Debrecenben és Turkevén 30, Pakson és Csengeren 21, Sopronban 20 mm volt az eső. Csengeraról jégesőt, Turkevéről kárt okozó vihart jelentettek. A hőmérséklet tegnap meghaladta a 30 C fokot, ma reggelre 5—7 fokkal süllyedt.

A Schadt-tanács négy hónapi fogházra ítélte Madzsar Józsefet, mert Szász Zoltán cikkeit Bécsbe juttatta Nincs helye a kiméletnek! — monda az ügyész feltűnően szigorú vádbeszédében

Budapest, június 28. A Schadt-tanács ma délelőtt folytatta a nemzetgyűlési vádgyűlést a vádlott Madzsar József dr. ügyének főtárgyalását. Madzsar tudvalevően Szász Zoltán perében in kontumaciám elítélték, mert továbbította Bécsbe Szász Zoltánok a Jövőbe írt cikkei.

Madzsar az eljárás során azzal védekezett a törvényszék előtt, hogy csak szivességet tett Szász Zoltán a közvetítéssel, a cikkeket tartalmát nem ismerte.

A mai utolsó tárgyaláson a perbeszédre került a sor. Lindmayer Béla folytatta legutóbb félbeszakított vádbeszédét.

Az ügyész részletesen foglalkozik a Jövő című lap programjával, tartalmával.

— A vádlott szerepe az volt — mondja — hogy ő közvetített Budapestről Bécsbe gyalázkodó cikkeket.

Ezután Madzsar József személyével foglalkozik az ügyész. Elmondja, hogy Madzsar a Károlyi-forradalom alatt magas állást töltött be. Aztán egy detektív-jelentésre hivatkozik, amely szerint

Madzsar dr. 1923 január 18-án a szökését követő időben Károlyi Mihállyal beszélgetett.

— Én nemcsak ebben az állásban, amit itt betöltök, de mint magánember mint magyar ember sem tartom erkölcsi dicsőségnek a Károlyi Mihállyal való beszélgetést. Ez is Jellemző Madzsarra, akinek elküldete olyan, mint Károlyié.

— Madzsar József dr.-ral szemben — mondja fennhangon az ügyész közel kétórás beszédének végén — kiméletnek nincs helye!

Ezután Kollman Dezső dr., Madzsar József védője kezdte meg rövid védőbeszédét. Hivatkozik arra, hogy az ügyész vádat emel az emigráció, a Jövő és a forradalmak ellen s ebben a nagy keretben Madzsar Józsefről is megemlékezett. Ő, a védő nem akar politikai beszédet tartani, de

az ügyéssel szemben kénytelen arra hivatkozni, hogy az emigránsokat sohasem a saját koruk van hivatva elbírálni. Rákóczi is kiközösítették annak idején és 200 év kellett, mi igrehabilitáltak.

Lehet, hogy a történelem ebben az esetben is másként fog ítélkezni.

Az ügyész ur — folytatja a védő — a legfőbb szigorra hivatkozott és hangsúlyozta, hogy Madzsarral szemben nem lehet kimélet. Én

kénytelen vagyok itt Vargha koronagyűlés ur szavaira hivatkozni, aki a Hatvany-ügyben éppen két nappal ezelőtt a megbocsátás szellemét hirdette.

És ezzel kapcsolatban a Sandwich-szigetek itélkező szellemére hivatkozott. Az ügyész semmi újabb és súlyosabb

adatot Madzsarral szemben nem tudott felhozni, mint amit már eddig is ismertek, hogy Madzsar Bécsbe küldte Szász Zoltán cikkei. Ilyenformán a vádlottal szemben a nemzetgyűlés vádja nemzetgyűlés vádja sem tartható fenn.

Itt nincs bizonyíték, a vádlottat nem lehet elítélni. Ha az ügyész ur elismerte Hatvanyt azért, hogy önként hazajött és bírál el állott, akkor hivatkozhatunk arra, hogy Madzsar már négy év előtt haza jött, jelentkezett, visszavonult a szemben a nemzetgyűlés vádja sem tartható fenn.

Az utolsó szó jogán Madzsar József, a vádlott szólal fel. Azt mondja, hogy

1923-ban, mikor az ügyész szerint ő politikai működést fejtett ki, valóságban Üsküdben volt orvos.

— Én mindig az ország, hazám, az ország dolgozó népe érdekében cselekedtem, dolgoztam. Nincs is bennem ma sem semmi szubjektív büntudat.

A bíróság hosszas tanácskozás után meghozta ítéletét, amelyben

Madzsar József dr.-t bűnösnek mondja ki, mint bűnösnek büntetést a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen folytatlagosan elkövetett vétségben s ezért Madzsar Józsefet négy hónapi fogházra és három évi hivatalvesztésre ítéli.

Az ítélet ellen az ügyész és a védő is fellebbezett.

Sas Ede meghalt

Budapestről jelentik: A gyermekelvasók csodálkozva olvassák a hírt, hogy Sas Ede, sok deris, friss gyermekhistoria szerzője, meghalt. Sas Ede ismerőseit és barátait is megdöbbentette a szomorú hír, hiszen néhány héttel ezelőtt még jókedvvel, derüsen járta az írók és műsírók között. Régi szivbala hatalmasodott el rajta, nemrégiben szanatóriumba szállították, de állapota nem javult és az éjjel tizenkét órakor 59 éves korában meghalt. Sas Ede vérbeli műsíró volt, aki a szépirodalom terén is ért el maradandó sikereket elbeszéléseivel és regényeivel.

Százezeket tett hajléktalanná Japánban az árvíz

London, június 28. Japán nyugati részén és Kin-Csin szigetén az utóbbi hetek nagy esőzése miatt megáradtak a folyók, messze területeken árvíz pusztult. Tokióból jelenti a Daily Telegraph tudósítója, hogy eddig 30-nál több halottal érkezett hír, de a halottak száma bizonyosan többszázra rag, mert 7000 épület pusztult el és százezernyi nép hajléktalan. Az árvíz több hidat el sodort a vasúti forgalom szünetel.

HIREK

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban: pénteken este 7 óra 20 perckor, szombaton reggel 7 órakor, szombaton délelőtt Muszafima 10 óra 30 perckor, szombaton d. u. 5 órakor, szombaton este 8 óra 35 perckor, a Kápolnási uccai templomban: pénteken este 7 óra 40 perckor, szombaton délután bibliamagyaázat 4 óra 30 perckor, szombaton este 8 óra 35 perckor. Hétköznapokon mindkét templomban reggel 6 óra 30 perckor, este 8 órakor.

— Évzáró ünnep a zsidó reálgimnáziumban. A zsidó reálgimnázium a szokásos napon, június 20-án, délelőtt 10 órakor tartja évzáró ünnepét a hitközség tanácstermében. Erre az alkalomra a szülőket és az iskola barátait ezúton is meghívja az igazgatóság.

— Beiratás. A statusquó izr. elemi iskolában július 1-én és 2-án vasárnap és hétfőn délelőtt 8—12 óráig lesznek a beiratások. A beiratkozó tanulók hozzák magukkal értesítő könyvecskéjüket, az újonnan jelentkezők pedig ezenfelül szülési és himlőoltási bizonyítványukat.

— Lindbergh nagy nemzetközi kitüntetést kapott. Párisból jelentik: A Petit Parisien jelenti Brüsszelből, hogy a nemzetközi légügyi szövetség tegnap megnyílt konferenciája ezévi nagyermét Lindbergh ezredesnek ítélte oda. A Chicago Tribune szerint a brüsszeli amerikai nagykövetség már át is adták az érmet egy aranykönyvvel együtt, amelybe majd Lindbergh beírja a nevét.

— Cipészek dolgoznak nyáron az iparostanoniskola négy termében. A debreceni cipészek nagyobb állami megrendelést kaptak, 2600 pár gyermekcipő szállítására. A megrendelés elvégzésére alkalmi társaságot alakítottak és arra kérték a városi tanácsot, hogy a szünidőben engedje át nekik az iparostanoniskola négy termét, hogy abban dolgozzanak. A termék épségéért kötelezettséget vállaltak. A városi tanács azzal az indoklással, hogy a debreceni iparosokat támogatni kell, a négy termet átengedte nekik augusztus 31-ig.

— Szabó bíró szabadlábra helyezte Molnár Zoltán ügynököt. Megírtuk, hogy Molnár Zoltán kereskedelmi ügynököt a debreceni rendőrség őrizetbe vette, mert úgy látta, hogy sikkasztás gyanúja forog fenn. Az ügynököt átadták az ügyészségnek és dr. Preimeszberger Jenő vizsgálóbíró esütőtrökön délelőtt hallgatta ki. Kihallgatás után szabadlábra helyezte, mivel állandó lakása van és különben is csekély súlya a gyanu, amely miatt őrizetbe vették.

— Két új Rothermerre a Jánosci fel-

lan letartózt. Őrség Tomes munkaspárt

a párt hivata után Kristóf igazgatóját szonci irodáj és az összes

— Cseresztelepen. A S lenpárti ijus este a Somo ben Kálmán resznye szü tancmulatsá nagysikerün az érdeklőd a rendezősé

— Aki mébe, az nem i juk tehát Őn nemes céljai ezt el karj nyilatkozatá u. 26., I.).

— Angol ták érkeztek chenyi u. 1.

— 8 peng strandfürdő

— Az OM denkinek be belépési nyi kir. h. u. 26

Szönyeg- és Butor-szövetgyárak R. T. ezelőtt

Haas Fülöp és Fiai

Budapest, V. Vörösmartytér 1. Budapest, IV. Károly király ut 26. Sopron: Várkerület 123. Szombathely: Erzsébet királyné ucca 24.

A gyomorfa pangás, nagyf fehér nyelv, k arcszín, rossz József" keserlik. Az orvosi réssel nyilatko vizről, mert h vül enyhe. K drogériákbán

— Lapunk és Pál ünnepe rendez időben

— Egy tökr aludta végig Ferenczik Kéjszaka réuccán és még képes felébrszolta a részletre. A rendnyolc pengő

— Bezárja koldult. A r kócs Istvánné egy napi elz dély nélkül ke

— A hajdu törvényszék szék büntető előtt kezdte r

lányi Sándor Horváth For

hály hajduo a mult évben

több betörés talra nem ke

több új tanu

— A Junk hétezer méte Berlinből ip

dessau repül építének, am idézni a lég szállító repü

méter magas koriak a vilh motorral a j

galma 6, s fog lebonyol minden eddi

sabbá fogja giókban ninc

motor egy s szülékkel va

pülögép a m beprései az

jaiba. Egy il pülögép a Ju készen áll

első próbant német utasg épül.

— Két új Rothermerre

a Jánosci fel-

lan letartózt. Őrség Tomes

munkaspárt

a párt hivata után Kristóf

igazgatóját szonci irodáj és az összes

— Cseresztelepen. A S lenpárti ijus

este a Somo ben Kálmán resznye szü

tancmulatsá nagysikerün az érdeklőd

a rendezősé

— Aki mébe, az nem i juk tehát Őn

nemes céljai ezt el karj nyilatkozatá u. 26., I.).

— Angol ták érkeztek chenyi u. 1.

— 8 peng strandfürdő

— Az OM denkinek be belépési nyi kir. h. u. 26

A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugás, halvány arczsín, rossz kedv a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával által elmullik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vízről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Lapunk legközelebbi száma Péter és Pál ünnepe miatt vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

Egy tökrészes napszámos az uccán aludta végig a szerda éjszakai vihart. Ferenczik Károly napszámos szerda éjszaka részeken aludt a Kigyó uccán és még a dühöngő vihar sem volt képes felébreszteni. A rendőr bevonította a részeg atyáit a központi ügyeletre. A rendőrbíró csütörtökön délelőtt nyolc pengő pénzbüntetésre ítélte.

Bezárják, mert kenyérdarabokat koldult. A rendőrbíró csütörtökön Takács Istvánné 63 éves szegény asszonyt egy napi elzárásra ítélte, mert engedély nélkül kéregetett kenyérdarabokat.

A hajdunánási tolvajok a debreceni törvényszék előtt. A debreceni törvényszék büntető tanácsa csütörtökön délelőtt kezdte meg a tárgyalást Gooz Szilágyi Sándor, Horváth Forgó János, Horváth Forgó Mihály és Barna Mihály hajdudorogi lakosok ügyében, akik a múlt évben a hajdunánási határban több betöréses lopást tettek. Ítélelhozzafalra nem került sor, mert a tárgyalást több új tanu megidézésével elnapolták.

A Junkers gép 50 utassal hat-hétezer méter magasságba fog szállni. Berlinből írják: A Junkers-gyárak dessau repülőtelepén egy újfajta motort építenek, amely nagy változást fog előidézni a légiforgalomban. A személyszállító repülőgépek eddig 1500-3000 méter magasságban repültek, ahol gyakoriak a viharok és sűrű a köd. Az új motorral a jövőben a repülőgépek forgalmát 6, sőt 7 ezer méter magasságban fog lebonyolódni és ez a közlekedést minden eddiginél biztosabbá és gyorsabbá fogja tenni, mert ezekben a régiókban nincs vihar és nincs köd. Az új motor egy sajátos kompresszor-készülékkel van felszerelve, amellyel a repülőgép a magával vitt oxigén óráként beprésseli az utasok és a pilóta kabinjaiba. Egy ilyen motorral felszerelt repülőgép a Junkers G. 35, már majdnem készen áll és legközelebb megteszi első próbaujtát. Ez lesz a legnagyobb német utasgép, mert 50 utas számára épül.

Két újabb letartóztatás Losoncon Rothermerre miatt. Prágából jelentik: a losonci felkelés ügyében újabb váratlan letartóztatás történt. A losonci rendőrség Tomes Károly, a magyar nemzeti munkáspárt elnöke és Mauks Sándor, a párt hivatalos lapjának szerkesztője után Kristóf Sándort, a párt losonci irodájában házkutatást tartottak és az összes iratokat lefoglalták.

Cseresznye szüreti hál a Szotyori-telepen. A Szotyori telepi 48-as függetlenpárti ifjúság e hó 30-án, szombaton este a Somogyi-fél vendéglő helyiségeiben Kálmán ucca 27. szám alatt, cseresznye szürettel egybekötött nyári táncmulatságot rendez. A mulatság nagysikerűnek ígérkezik és igen nagy az érdeklődés. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Aki még nem lépett be az OMIKE-be, az nem ismeri annak céljait! Fel fogjuk tehát Önt keresni, hogy egyesületünk nemcs céljai felől Önt tájékoztassuk. Ha ezt el akarja kerülni, küldje be tagsági nyilatkozatát a központba (József kir. h. u. 26., I.).

Angol lüszter és mosószövet minták érkeztek Szabó László szabóhoz, Széchenyi u. 1. sz.

8 pengőért uszni tanulhat a Margit-strandfürdőben.

Az OMIKE debreceni fiókjába mindenkinek be kell lépnie! Beküldötte már belépési nyilatkozatát? (OMIKE, József kir. h. u. 26.)

Tűzvész martaléka lett a velencei Lido hatalmas fürdőépülete

Milánó, június 28. A velencei Hotel Lido fürdőépülete tegnap este leégett. A strandfürdőben a tűz keletkezésekor még igen sokan tartózkodtak s a tűz óriási pánikot idézett elő.

A tűz a strandfürdő női osztályában keletkezett és percek alatt az egész fürdőtelepre áterjedt. A fürdő személyzete megfeszített erővel próbálta a tüzet lokalizálni, ami azonban nem sikerült. A fürdőtelep három osztályból állott, vendéglővel és széles terrasszal. A főépületben több üzlethelyiség volt s a főépülettől jobbra és balra állottak a fürdő-kabinok.

Az üzletek tulajdonosai kétségbeesetten hurcolták ki árukészleteiket a szabadba. A tűz azonban az üzletekre is áterjedt s az áruk legnagyobb részét megsemmisítette.

A fürdőtelep sajeiben elhelyezett értéktárgyakat sikerült megmenteni. A terasz teljesen leégett. A tüzzel kapcsolatban felbontott egy gőzkazán is és néhány gáztartály. A Lidó egész tűzoltóságát mozgósították s a késő éjszakai órákban sikerült a tüzet lokalizálni, úgy hogy a szomszédos fürdőtelepekre a lángok már nem terjedtek át.

A tűzoltók egész kabincrokat romboltak le s csak hlymódon sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.

Az oltási munkálatokban később katonai csapatok is résztvettek. A tűz oka valószínűleg a női osztályban beállott rövidzárlat volt. Az anyagi kár igen nagy, így főleg az elpusztult üzlethelyiségekben, amelyekben többmillió líra értékű áru volt felraktározva. A leégett fürdőépületet a legrovidebb időn belül fel fogják építeni.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Olympia

Molnár Ferenc szinpad imperialiszusa addig volt megtámadhatatlanul erős és rugalmasan terjeszkedő, amíg nem igyekezett a tehetsége és egyénisége szabta korlátokat áthágni. Ameddig megmaradt a fölényeskedő cinizmusnál, a szentimentális líránál és a humoros szellemességnél, addig hódított, ellenállhatatlanul, épen olyan könnyedén, mint amilyen könnyedek voltak maguk a vigjátékai; amikor azonban filozófiai mélységgel próbálta megalapozni a darabjait, hirtelen összeomlott, mert ehhez nincsen meg az etikai komolysága. Így kénytelen volt visszatérni ahhoz, ami lényege s ez a visszavonulás újra teljes fegyverzetének felöltését eredményezte Molnár Ferencnél, aki ma ismét az, ami volt: a szinpad egyik legnagyobb iparművésze.

A játék a kastélyban már a régi Molnár Ferencet mutatta, új darabja, az Olympia pedig minden értékét felvonultatja. A pszichológiai alapvetéssel ugyan itt is baj van, amint ahogy többé-kevésbé baj van minden Molnár-darabnál. Mert elképzelhetetlen az olyan békebeli huszárkapitány, aki egyenruháját csalással mocskolja be, hogy megbosszuljon egy sértést, ami a mániákusan arisztokrata hölgy részéről érte s hogy ugyanez a huszárkapitány aztán, az édes bosszú után, hirtelen annyira tisztelni kezdje az attiláját, hogy önmagát is megbüntette levesse. Itt valahol baj van, nagyon is csikorognak a logikai kapcsolódások kezei. De ami körülül a kevésbé elhitető erejű mag körül van, az egészen kiváló. Molnár Ferenc mindig mestere volt a hangulatkeltésnek és ez a kitünő kvalitása teljes mértékben érvényesül az Olympiában is. Az osztrák-magyar félmut kísérteties erővel támad fel ebben a vigjátékban s az ereje annál elevenebb, mert torzítva van, hiszen a karrikatura mindig élesebb, mint a hűséges fénykép. Az Olympia három felvonásában az a megfoghatatlan és meghatározhatatlan valami van, aminek nincs sulya, de aminek mindennél nagyobb jelentősége van a szinpadon: levegő, távlat, hangulat.

Ezt Molnár Ferenc azzal éri el, amiért a szinpad technika nagymestere értékelő jelzőt méltán adományozták neki, az elsőrendű komponáló tehetséggel. Az Olympia az egyszerűségével fog meg, tiszta, világos alaprajzával és a kitünően egyensúlyozott felépítménnyel. Nincs ebben a vigjátékban egyetlen felesleges szín és egyetlen felesleges vonal sem: Molnár Ferenc mindig kiválóan ökonomikus volt a szerkesztésben. A mesterségbeli tudás fölényessége jellemzi az Olympiát, a technikának az a foka, amikor már fel sem tűnik: a jelenetek pontosan és hideg kiszámítottsággal kapcsolódnak egybe, a dialógus rendkívüli könnyedséggel és frissességgel hullámzik, az ötletek elegánsan, játékos könnyedséggel pattannak s a figurák éles szemmel és könyörtelen kézzel karrikóztak. És az egész vigjáték végig meg lehet érezni valamit, ami talán a legjobb tulajdonsága és sikerének a döntő titka: azt a könnyedséget,

amely a halálos biztosságot, amivel a professzionista ur a maga mesterségében. Mert kétségtelen, hogy az Olympia nem a tiszta művészet. De az is kétségtelen, hogy az iparművészet legfelső foka.

A Csokonai-színház előadása hűségesen szolgálja az író szándékait: Forgács Sándor rendezése hangulatot teremt a szinpadon és stílust ad az együttesnek, bár ennek vannak olyan tagjai is, akik csak némi erőfeszítéssel tudják a figurájuk keretét kitölteni. Hogy az előadás ennek ellenére is jó munka, az az erőkezű és intelligens rendező érdeme. Az együttesben Halassy Mariska adja a legstílusosabb és a legépebb figurát: pompás humora, kissé patetikus modora s a groteszkum halvány árnyalata, amit bele tud vinni az alakba, elsőrendűen hat. Herman Mancsi intelligens felfogása, szép beszéde most is feltűnik, bár az alak felfokozott előkelőségéhez nem áll közel; Rajz Ferenc huszárkapitánya legsikerültebb a szelármos maszkban; Szigeti Jenő csendőralezredese szolgálati tulbuzgósága korlátoltságával és lojalitásával igen jó, kis tulzási inkább fizikális; Szirmai kedves és karakterisztikus, csak a tónusán kellene finomítani és Turbók Rózi is ügyes nyelveszköz. (bl)

A Nemzeti Színház együttese Debrecenben. Garamszeghy Sándor vezetésével július 15-én a Nemzeti Színház együttese jön Debrecenbe és előadja az Igazi Passiót. Az együttes a várostól kérte a Csokonai-színház átengedését, amit a városi tanács július 15-én délután és este rendelkezésükre is bocsátott.

A SZÍNHÁZI IRODA HÍREI

Olympia, Molnár Ferenc legújabb remekműve, mely a budapesti Magyar Színház-ban immár a századik szériához közeledik, tegnap este került bemutatásra a Csokonai Színház pazar próza-együttesével, óriási siker mellett. A közönség fészült figyelemmel hallgatta a szellemes párbeszédet és szinte végigkacagta a könnyed, finom humorral telített felvonásokat. Herman Mancsi Combaszögi Frida szerepében mint Olympia elsőrendű. Halasi Mariska Góthné ragyogó szerepében mint hercegnő pazar alakítást nyújt. Turbók Rózi Lina hatásos alakját egyéni kedvességgel viszi szinpadra. Rajz Ferenc a magyar huszárkapitány déceg alakjával aratott őszinte nagy sikert. Szirmai Vilmos az öreg tábornok ragyogó figurájában briliáns. Fülöp Sándor mint Albert szenzációs. Szigeti Jenő egy csendőralezredes szerepében produkál kacagtató kabinettfigurát.

OLYMPIA ma és holnap este utoljára! Ma, pénteken délután fél 4-kor zóna-előadásul: AZ ELVÁLT ASSZONY

Elek Ica, Ferenczy Marian, Torma Gaszti, Antók, Fülöp Sándor, Szigethy Andor, Rajz János, Szigeti Jenő.

Ma délután mozi-helyárrakkal megéneheti Az elvált asszony c. ragyogó operett szenzációs előadását. Zóna-előadás!

Zenebona vasárnap délután ugyan- csak olesó mozi-helyárrakkal zóna-előadásul! Zenebona vasárnap délután Timár Ila, Elek Ica, Ferenczy Marian felléptével.

Gyurkovics Iuk bemutatója vasárnap este! Prémier! Ragyogó operett!

MOZI

Péntek-Vasárnap U R Á N I A

VILÁGATTRAKCIÓ! Liane Haid és Wladimir Gaiderow együttes szereplésével: A fehér rabszolganő keleti regény 11 fejezetben. Megelőzik: Édes titok és Turpin bejban bohózatok.

VIGSZÍNHÁZ

VILÁGATTRAKCIÓ! BERNHARD GOETZKE a főszerepben A Ganges királynője filmregény India titokzatos világából két részben, 12 felvonásban. Női kettős főszerepben REGINA THOMAS. I-ső rész: A hindu bosszu. II. rész: A kétéru fejedelem. Megelőzik: Bandzsa oroszán és Jaji a Vampir bohózatok.

„METEOR”-ban szombaton és vasárnap, két napig: „Kard és korbács”, világattrakció Douglas Fairbanks főszereplésével és „Buster és a szépségverseny”. Előadások: szombaton 7 és 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor. Jön: „Királyok királya”.

KÖZGAZDASÁG

Egyenlőtlen a gabonapiac irányzata. Határidőüzlet előfordult kötése: Buza: Október 29.90, 88, 92, 94, 96, zárlat 29.96-98. Március 32.00, 02, 04, 06, 10, zárlat 32.08-10.

Rozs: Október 25.52, 54, 56, zárlat 25.56-25.58. Március 27.32, 30, 38, zárlat 27.38-27.40.

Tengeri: Július 28.70, zárlat 28.76-28.80. Május 25.08, 16, 08, 06, 04, 10, 06, zárlat 25.06-08.

Készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Buza: tiszai 77 kg 33.20-40, 78 kg 33.60-33.75, 79 kg 33.90-34.05, 80 kg 34.15-34.30, felsőtiszai 77 kg 33.05-25, 78 kg 33.45-33.60, 79 kg 33.75-90, 78 kg 33.10-33.25, 79 kg 33.40-60, 80 kg 33.60-70. — Pestvidéki rozs 29.50-80, egyéb 29.50-80, takarmányárpa I. 29-29.50, II. 28-29.00, tiszai tengeri 29.70-30.00, egyéb 28.70-85, zab I. 33.90-34.40, zab II. 33.20-60, korpa 24.25-24.50.

Valutaárfolyamok: Angol font 27.92-28.07, Cseh korona 16.95-17.03, Dán korona 153.25-85, Dínár 10-10.08, Dollár 570.65-572.65, Francia frank 22.70-22.90, Hollandi forint 230.55-231.55, Lengyel zloty 64.10-64.40, Német márka 136.95-137.45, Norvég korona 153.15-153.75, Osztrák schilling 80.70-81.05, Spanyol peseta 94.50-95.10, Svájci frank 110.55-110.95, Svéd korona 153.55-154.15.

Ferencvárosi sertésvásár. Felhajtás 3000. Könyvi 144-152, közepes 152-156, nehéz 156-161.

Üzletünket megszüntetjük, a raktáron levő szalagokat, bársonyokat, filcszöveteket, nőikalapellékeket minden elfogadható áron kiárusítjuk. Berendezés eladó.

Donáth Egon és Tarsa

Budapest, Pilvax-köz.

CSILLÁROK a legolcsóbb gyári árban beszerezhető FÖLDVÁRI Debr. i-ső Elektrotechnikai Gyárban Széchenyi ucca 55. sz. — Telefon 168. Gyakornok felvételi.

SPORT

A Sabaria vendégjátéka zárja be a Bocskay tavaszi szezonját
Pénteken este ünnepélyes bankett lesz az Angol királynő éttermében

A Bocskay küzdelmes és bravurosan végigharcolt tavaszi szezonja után szinte megkönnyebbülést jelent a pénteki mérkőzés, amikor a Sabaria csapatával találkozók a vidéki kupa keretében.

A Sabaria egyizben már járt Debrecenben, de akkor a bajnoki pontokért folytatott gyilkos küzdelem csupán izgalmas tekintetében hozott nagy játékot, a futball szépségei azonban elmaradtak. Ezzel ellentétben a mai mérkőzés eredménye nem érint nagy érdekeket, a győzelemért nem kénytelenek a játékosok erősebb eszközökhöz folyamodni és így mintegy üdítőleg fog hatni az a várható szép játék, amelyet a két csapat produkálni fog.

A Sabaria csapatát fölösleges dicsérnünk, annyira köztudatban élnek erényei és az összeszokott együttes állandó jó formája biztosítja a mérkőzés nívójának.

A Bocskay csapatának várható teljesítménye már nem ilyen fix dolog. Általános meggyőződés szerint a Bocskay játékosai a tavaszi szezont nem tudással, hanem idegekkel játszották végig és bizony nagyon sok pont veszett el azért, mert az idegek urrá lettek a tudás felett. A sok elfogult kritika, a csapat képességeinek lebecsülése és a kieséstől való rettegés csak küzdelemre, de nem játékokra hangolta a játékosokat. Ma a Sabaria ellen aztán alkalma lesz bizonyítani a Bocskaynak, hogy játszani is tud és hogy nyugodtabb légkörben mit várhatunk tőle az elkövetkezendő szezonban.

A mérkőzés a szezon legszebb küzdelmét hozhatja és egyben alkalmat ad a debreceni közönségnek, hogy a Turul ellen kivívott nagyszerű győzelemért a Bocskayt ünnepelje. Azt hisszük, hogy az ünneplésben nem lesz hiány! De megérdemli az ünneplést a Sabaria csapata is, amely a szombathelyi bajnoki mérkőzésen igazán ur módon küzdött a Bocskay ellen és külön elismerés jár a Sabaria vezetőségének, mely minden alkalmat megragadott, hogy a Bocskaynak segítségére lehessen.

A pénteki mérkőzés tehát minden tekintetben ünnepe lesz Debrecen sportjának, amit csak betetőz az este rendezendő bankett az Angol Királynő éttermében, ahol dr. Nagy Gézának fogját átadni Debrecen közönségének ajándékát, egy ezüst koszorút, elismerésül azért a kintartó munkáért, amelyet 8 hónapon keresztül a Bocskay érdekében végzett. A bankettre mindenkit szívesen lát a rendezőség és kívánatos, hogy a sportbarátok minél nagyobb számban vegyenek ezen részt. Vacsora a la carte, de ez sem kötelező.

A mérkőzésre visszatérve, a rendezőség a kezdés időpontját 6 órában állapította meg, hogy a kereskedőknek és munkásoknak is alkalmat adjon végignézésére.

A csapatösszeállítások a következők: Sabaria: Weinhardt — Nagy, Prém — Pesovnik, Vámos, Bass — Buresch, Mészáros, Stöffán, Holzbauer, Tárnok.

Bocskay: Farkas — Fejér, Dettrich — (Vampetics), Sággy, Keviczky — Markos, Vince, Teleky, Semler, Mertin.

A jobbhalf posztján valószínűleg új embert próbál ki a vezetőség, de ennek nevét egyelőre nem árulhatjuk el.

Észak—Kelet ifjúsági válogatott mérkőzés Nyiregyházán.

Pénteken délután Nyiregyházán, az ottani egyesületek rendezésében játszó le az Észak—Kelet Herendi-vándordíj ifjúsági válogatott mérkőzést, amelyen az ifjú generáció fogja csillogtatni képességeit. Kelet csapatát vitéz Papp János ifjúsági kapitány így állította össze: Barth (NyKISE) — Papp (NyKISE), Szutor (DTE) — Berky (NyKISE), Urbin (DKASE), Belluch (DKASE) — Négyessy (NyTVE), Hajdu (NyKISE), Bobák (DVSC), Sarok (DKASE), Marozsán (DTE).

Az összeállítás általában sikerültnek mondható és Kelet győzelmére lehet számítani. A mérkőzést közös meggyőzéses folytatán Kondor Aladár (Észak) vezeti.

Az ifjúsági kapitány felkéri a debreceni játékosokat, hogy ing kivételével minden felszereléssel ellátva pénteken délután 2 órakor a pályaudvaron jelenjenek meg.

I. liga—II. liga Budapesten

A hetvenötösörös magyar válogatottnak, Schlosszer Imrénnek lesz a jutalmi-játéka pénteken, amikor is az I., II. liga válogatott csapatai mérkőznek. A mérkőzésen több Amerikából visszatért játékos is játszik, a jövődelem a Schlosszeré lesz. A felállítás a következő:

I. liga: Fábán, Dudás, Remmer, Volentik, Deák, Schwartz, Lutz III., Kautzky, Odry, Ticska.

II. liga: Fischer, Bajor, Rottler, Pólt, Melzer, Blum, Jeckl, Urbancsik, Moravcsik, Schlosszer, Hackspacher.

Bécsben két legjobb magyar és osztrák csapat részvételével mester torna lesz. Első nap a Ferencváros az Admirárral, a Hungária a Rapiddal játszik.

A keleti kerületi atletikai bajnokságok. Péter Pálkor a DEAC egyetemi sporttelepén lesz a keleti kerületi atletikai szenior bajnoksága, amelyen több jó eredményre van remény. Így Hadházy 3.50 m. körüli eredménnyel nyerveheti a rudugrást. Stolp 12.30 körüli eredménnyel a súlydobást. Mint értesülünk, starthoz áll Regös is, bár ő még az FTC versenyzője és bár visszaigazolását kérte, nem lenne joga indulni. Ha ennek ellenére starthoz állana, ugy biztosan nyeri a díszkoszdobást 40-es felelő dobással, míg a helyért Mester és Stolp küzd, akik 37 m-es formában vannak. A távolugrás favoritja 6.30—6.40, körüli eredménnyel Péter, a gerelydobásé Gally, az 5000 méteres síkfutásé Motika, aki 16 p. 30 mp-re futja a távot.

Elárverezek 1928 június hó 30-án d. e. 12 órakor Debrecenben, Török Bálint ucca 3. sz. alatt 3110.— pengőre becsült ingóságokat, bútortárgyakat, fagegmunkáló gépeket, stb.

Rápolthy János bir. végrehajtó.

MENEKÜLT ÓRÁS
szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat
RAKÓCZI UCCA 36.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

A Debreceni Vásárpénztár Részvénytársaság debreceni bej. cég a zálogbirtokában levő s a Majzler Zoltán földbérlo laskodi (állítólag ismeretlen helyre távozott) lakos tulajdonát képező kb. 576 darab, kb. 543 q. összszulyu hízalás alatt álló sertést a Kereskedelmi Törvény 306. §-a alapján, dr. Galánffy János kir. közjegyző közbenjöttével 1928. évi július hó 2-án délelőtt 9 órakor a Bárány Mór-féle hízalóban (Debrecen, Rigó ucca 1. sz. alatt, a közvágóhid mellett) megtartandó nyilvános árverésen el fogja adni.

Kikiáltási ár kg.-ként 120, azaz Egy-százhusz pengőfillér, melyen alul a sertések el nem adhatók. Az árverésen tett ígéretek kilogramonkénti egységekre vonatkoznak, a sertéseket levonás nélküli elősúlyban érve, az aznap reggeli etetésével és az egész árverési eljárás befejezte után nyomban a fentirt hízalóban kéznél levő mérlegen leendő lemérlegelés suly eredménye alapján. Kilogramonkénti egy pengőfillérnél kisebb összeggel az ígérést javítani nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Árverési vevő köteles a vételárat, ennek 2%-át kitevő ingó adásvételi illetéket és a járlatok átírási díját az árverésen jelenlevő kir. közjegyző útján azonnal lefizetni. Amennyiben e kötelezettsé-

gének eleget nem tenne, letett bánatpénze elvész az árvereltető részvénytársaság javára; az árverés tovább folyik és ő az újabb árverésen részt nem vehet.

Árvereltető részvénytársaság a sertések állapota és tulajdonságai tekintetében semmiféle szavatosságot nem vállal és a szavatosságot magától minden tekintetben — tehát esetleges rejtett, vagy szavatossági hibák tekintetében is — kifejezetten elhárítja. Az árverési vevő tehát sem árleszállítási, sem semmiféle egyéb igényt a Debreceni Vásárpénztár Részvénytársasággal szemben nem támaszthat.

A sertések először egy tömegben kerülnek árverés alá, amennyiben azonban az ily módon tett ígéretek a kikiáltási árat el nem érnék, a nyomban eszközrendő folytatálagos árverésen aklonkénti (kb. 80—120 darabos) tételekben árvereztetnek el.

Árverési vevő köteles a megvett sertéseket az árverés és lemérlegelés után azonnal átvenni és elszállítani.

Árvereltető Debreceni Vásárpénztár Részvénytársasággal szemben az árverés esetleges elmaradása, vagy meghiusulása miatt semmiféle követeléssel fellépni nem lehet.

A sertések a helyszínen az árverésig is megtekinthetők.

Részletes árverési feltételek a Debreceni Vásárpénztár R. T. hivatalos helyiségeiben (Debrecen, Diószegi út 10. sz.), valamint a helyszínen kaphatók, azoknak elfogadását az árverésen résztvenni szándékozók az árverés megkezdése előtt aláírni tartoznak.

Debrecen, 1928. évi június hó 27.

A Debreceni Vásárpénztár Részvénytársaság.

DEBRECENI ÜVEGKERESKEDELMI R. T.
DEBRECEN, RÓZSA UCCA 2. SZÁM.

Ajánlja autosyphon szikvizes gépjét

részletfizetésre.

Az Auto-Syphon ára ————— P 21.—
 1 tucat hozzávaló szénsavpatron árá — P 5.—
 1 tucat cserepatron árá ————— P 2.—

Az autosyphonnal mindenki házilag, pillanatok alatt, saját tiszta üvegben készíthet szikvizet. A készítés mód a lehető legegyszerűbb! Csak egy üveget — az autosyphont — kell otthon tartani s hozzá 1 tucat szénsavpatrackooskát s már is 12 liternyi szódavíz-készlet felett rendelkezik.

Jégszekrény és fagyaltgép nagy választékban.
Befőttes és uborkás üveg minden nagyságban kapható.

BERGER festéküzlet

uj helyiségében, Csapó u. 16

a megszokott olcsó áron vásárolhat

Ha nyaralni megy, okvetlen lássa el magát egy megbízható, jó uti kalauzzal!

MAGYAR KIADÁSOK:

BALATONI KALAUZ (Br. Wlassics)	— — — — — P 4.—	SVAJC (Lloyd-könyvek, 170 képpel, 2 térképpel)	P 9.—
VELENCE ÉS A LIDÓ (Dr. Szabó)	— — — — — P 2.—	KARLSBAD ÉS KÖRNYÉKE (Dr. Szabó)	— — — — — P 2.—
QUARNERO (Harmos)	— — — — — P —.80	RIVIERA (Hevesi—Brajter)	— — — — — P 1.20
DALMÁCIA ÉS A JUGOSZLAV FÜRDŐK (Dr. Szabó)	— — — — — P 2.—	ABBÁZIA és az OLASZ QUARNERO (Dr. Szabó)	P 2.—
A POSTUMIAI CSEPPKÖBARLANG A Perco	P 2.—	A MAGAS-TÁTRA (Posewitz)	— — — — — P 5.60
VASUTI UTMUTATÓ (Csonka-Magyarország hivatalos)	— — — — — P 1.60	PÁRIS ÉS FRANCIAORSZÁG (1927)	— — — — — P 4.40
NEMZETKÖZI VASUTI UTMUTATÓ (teljes kiadás, az összes csatlakozásukkal)	— — — — — P 3.20		

NÉMET KIADÁSOK:

Von den Alpen bis Neapol (Baedeker)	— — — — — P 18.—	Florenz, Bologna (Woerl)	— — — — — P 2.40
Mittel-Italien u. Roma (Baedeker)	— — — — — P 18.—	Gardesse (Woerl)	— — — — — P 2.40
Unter-Italien (Baedeker)	— — — — — P 12.75	Genua u. Riviera (Woerl)	— — — — — P 3.—
Ober-Italien (Meyer)	— — — — — P 12.—	Die Hohe Tatra (Woerl)	— — — — — P 1.80
Mittel-Italien (Meyer)	— — — — — P 12.—	Karlsbad (Woerl)	— — — — — P 1.50
Unter-Italien (Meyer)	— — — — — P 18.—	London (Woerl)	— — — — — P 6.—
Schweiz (Baedeker)	— — — — — P 15.—	Mailand, Oberitalienische Seen (Woerl)	— — — — — P 2.25
Tirol (Baedeker)	— — — — — P 15.75	Marienbad (Woerl)	— — — — — P 1.50
Südbayer u. Tirol (Woerl)	— — — — — P 7.75	Der Rhein in 15 Tagen (Lorenz)	— — — — — P 3.75
Österreich (Baedeker)	— — — — — P 18.—	Rheinführer (Hölscher)	— — — — — P 4.50
Rom. u. Neapel (Grieben)	— — — — — P 9.—	Salzammergut (Woerl)	— — — — — P 2.10
Rom. u. Umgebung (Woerl)	— — — — — P 6.—	Semmering (Woerl)	— — — — — P 2.10
Abbazia, Fiume, Lussinpiccolo (Woerl)	— — — — — P 3.—	Wien (Woerl)	— — — — — P 3.30
Franzesbad, Eger (Woerl)	— — — — — P 1.20		

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében, Ferenc József ut 34. Telefon 54. sz.

Padlólakk

magas fényű, legszebb színekben, legkiválóbb minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletében **Piac ucca 10. szám, Bika al szemben.**

Református fiuintern. tus Makón

Felvételek: kereskedelmi, gimnazista, polgári, elemista tanulók, felekezeti különbség nélkül. Évi díj 630 pengő. Jelentkezés július 15. — Prospectus.

A debreceniek találkozóhelye!
Budapest
legelsőrendű, modern
családi szállója az

István Király Szálloda

VI., Podmaniczky ucca 8. sz.

Mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás, modern berendezés, központi fűtés, meleg-vízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar közelében.

Haasenstein és Vogler

hirdető iroda r. t. Budapest
V., Dorottya ucca 11.

Uj telefonszáma

Aut. 823-22.

Haasenstein és Vogler hirdető iroda

FIÓKJA

DELEJ LÁSZLÓ BANKHÁZA

az osztálysorsjáték főelárúsiója

Budapest, VII., Erzsébet-körút 34.

Telefon: J. 329-94.

Az Oceanographusok

állapították meg,

hogy a Golf-áram 2 fokkal megcsuszott és ezáltal Magyar-országon a nyári eltolódott.

Ez a két fok az oka, hogy a

Csipeáruház

5 nyári cikket mélyen a gyári áron alul
kényszerül a piacra dobni!

Tiszta selyem sehantung	métere	P 296
100 cm. széles francia kimintázású mosó georgette	" "	320
80 " " szép, divatos mintázatu cérna grenadin	" "	118
100 " " selyem georgette	" "	698
150 vég 80 cm. széles Ia mosott kelengye schiffon	" "	116

Cséplőgép és iparüzemek részére

mentőszekrények

felszerelve, meglévő mentőszekrények
pótlása legjutányosabban beszerezhető

Schön Sándor

kezdő-, kötszer- és orvosi műszertárban DEBRECEN, Piac ucca 14. szám, Csapó ucca sarok. Telefon 11-66

Sodrony ágybetétet

legjobb minőségben készít

NEUMANN, Péterfia-utca 19.

Esernyő legolcsóbb a készítőnél

ROSENBERG

ESERNYŐHÁZÁBAN PIAC U. 83.

SZÁM ALATT

Behuzás, javítás gyorsan és pontosan készül

Gimre ügyelni kérem!

RADÓ SELYEM, SZÖVET ÉS RŐFÖS RAKTÁRAT

Széchenyi-ucca 11. alá helyezte át

SZÉP, KÉNYELMES NAGY HELYISÉGBE!

REGÉNY

Gáspárné, Dávid Margit: 10

MYLORD

Ragyogott a napfény Geralshire felett. A kastélyban lázasan csomagoltak, különösen Thomas, aki minden könyvét egy elpakkolta, mintha örökre eltávozna innen. Kockás, háromgalléros utikabátjában, csónakcipőjében, kackiás szalmakalapjával, leirhatatlanul komikus volt a jószágos reverend, olyankomikus, hogy a herceg, aki pedig annyira becsülte és szerette, mint talán a tulajdon testvérét se, önkéntelenül elnevette magát.

Oscar is ott állt a nevelő mellett és a szeme veszedelmesen csillogott. Kissé mélyebben fekdtek ezek a beszédes szemek az árkaikban, mint rendszeren, Gerald, az apa, szakértő pillantással rögtön felismerte, hogy a fiu nem alhatott nyugodtan az éjszaka.

„Mylord” nyugodtan türt az apai szem vizsgálódását és mialatt a podgyászt felrakták, egy percre elvonult. Egyenesen felszaladt az ősi arcképcsarnokba. Szinte elfulladt a lélekzete a csigalépcsőn és noha tudta, hogy mindjárt út az indulás perce, megállt egy cseppent pihenni a legfelső lépcsőfokon. Innen kilátás nyílt a bástyafalra, melyet a kései utódok is érintetlenül megőriztek Geralshireben. Lenn minden csupa zöld. A kastély teljes pompájában pihent az úde zöld közt.

A kis lordnak úgy megfájdult a szive, hogy most mindent itt kell hagynia. Itt a csöndet, a zöld erdőt és itt azt a szökét,

fehért, aki úgy pihent a kínai házikóban az éjszaka, mint egy gyönyörű kép.

Oscar odatámaszkodott a zöld repkénye bástyafalra és lenézett a völgybe. Széles hajlású dombon terült el ősei várkastélya, nem volt se szebb, se érdekesebb, mint bármely más lovagkorbeli skót kastély. És Oscar mégis úgy érezte, a szívéből hagy itt egy darabot. Ez a szöke fiu, ki az anyjától, a Staropoulos unokától, nemcsak az éjféletek szempárt, hanem a kinzóan forró fantáziát is örökölte, egyedülvaló életében, furcsa számkivetésben benépesítette az álmat különös alakokkal Álmaiban várkisasszonyokkal ölekezett és páncélos lovagokkal viaskodott. Most mindez itt marad és nagy kérdés, hogy a valóság utól fogja-e érni az álma.

Valami eltört benne, az bizonyos. Az a nagy remegés, amely szinte szétrepesztette sokszor a mellét, hirtelen megszűnt. Későre iz lepte el a száját és folyton szomjuság gyötörte. Alig emlékezett vissza a mai éjlekre, csak annyit élt benne, szinte a tudata alatt, hogy tegnap minden szebb, jobb és tisztább volt. Sokat és mélyen kell lélekeznie, hogy a hegyek tiszta levegője a tüdejébe jusson.

Mintha már nem volna olyan tiszta az élet, mint tegnap... Gyűlölte a szöke majoroslányt. Gyűlölte és mégis... kívánta.

Oscar nem ismerte se Wellset, se Galsworthyt, az ő irodalmi ismeretei Shakespearenél kezdődtek és ott is végződtek. Mylord szenvedett egy plebejus lány csókja miatt és visszakívánta a tegnapot.

Ahogy ott állt a legfelső lépcsőfokon és lenézett a parkba, egyszerre csak megpillantott egy tarka szoknyát az egyik bokorban.

— Megtiltottam neki... — sziszegte

Fitzgerald lordja és a lelke mélyéig megalázta a mai éjszakára való visszaemlékezés kínja.

Hadd leskelődjék, gondolta aztán megvigasztalódva, hiszen néhány perc múlva utazom.

Ezzel fogta magát és gyors léptekkel befordult egy bolthajtásos folyosóra, mely ősei arcképcsarnokába vezetett.

Egy hatalmas, életnagyságu női arckép előtt megállt.

Néhány pillanatig mereven nézte a pompás aranybrokátba öltözött csodaszép fiatal hölgyet, aki megdöbbenően hasonlított reá.

— Bocsánat szerelmem, suttogta a fiu és könnyek fojtották el lehelletnyien halk vallomását. Bocsáss meg, nem tehetek róla. Lásd, boldogan maradnék melletted, szívem, mert tudom, hogy itt nem érhet bántódás, a te tiszta mosolyod nem csal, a te drága nézése nem hazug. Köszönöm neked azt a sok szép estét, amelyeken elringattál, a karodba vettél és forró szájamra tapasztottad úde ajkadat. Tudom, hogy yohase szeretted senkit rajtam kívül, mert tizenhatéves voltál, amikor egy várostromban az ellenfél lándzsája átszurta szívedet. Most megyek, de tudom, hogy úgy, mint én, téged soha senki se fog szeretni Geraldine, édesem: aludj itt csendesesen és gondold rám, ha holdfényben életedre ébredsz hajnalpirkadásig...

Ezeket gondolta Mylord a kép előtt és lady Geraldine szelid mosollyal hallgatta az ifju vallomását.

Aztán megszólalt a turautó tülle és Thomas recsegő hangja felhasította a csöndet, amelyben Mylord a vallomását lady Geraldineknak, a szívével elmondta.

— Indulás! — kiáltotta harsány hangon a reverend, akinek utazási láza már a tetőpontjára hágott.

Türelmetlenül topogott egyik lábáról a

másikra és mialatt kémlelve nézett a kastély felé, aggódba szót a hercegnek: — Legfő ideje, hogy innen elkerülünk. Még holdkörös lesz itt a fiu. A mai éjszakát is a parkban töltötte.

A herceg felkacagott.

— Hála Istennek. Végre! Mylord lassu léptekkel lejött a nagy terraszról, amely a parkra nyílt. Nem sietett. Neki nem volt utazási láza.

Abban a percben, ahogy beszállt a szürke autóba, egy jól irányzott dobással valahonnan egy bokor mélyéből, vérpáros rózsabokrétá repült az ölébe.

Oscar arca vetekeedett pirosságban a rózsákéval. Megfogta a virágokat és dacos mozdulattal kivette az ut porába. Aztán megragadta a kormányt és nekiirányozta az országútnak.

Igy indult neki, Mylord az életnek...

V.

A pirostrikós Vénusz Ostendében.

Tágra nyitott lázas szemekkel érkezt meg Staropoulos hercegné Ostendébe.

Valamikor, régen, tán hét esztendővel ezelőtt már járt ezen a csodás, tenger-melletti fürdőhelyen, de akkor épen egy nagy szerelem viharában küzdött. Nagyon fiatal volt akkor, nagyon szép és nagyon szegény. Alig került ki a karból és annyira meghatotta mindaz a sok szép, ami eléje tárult, hogy voltaképen nem látott mást, mint ama pesti bankvezér lángoló két szemét, aki az élet és szerelem csodáit eléje tárta. Mert — és most csodálkozhatok emberek, a bankvezér nem volt se vén, se pohos, hanem az akkori konjunktura szárnyán felemelkedett csinos, jóvérű és szerelmes fiatalember. Olyan csinos, mintha szegény volna és olyan szerelmes, mint egy ifju férj.

(Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK:

főkiadóhivatalunkban:
FERENC JÓZSEF UT (PIAC UCCA) 49. SZÁM és
fiókiadóhivatalunkban:
SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM és

Hegedüs és Sándor rt. könyvkereskedésében, Piac ucca 34. szám. Vidéki hirdetőinket arra kérjük, hogy a beküldött hirdetések díját postabélyegben sziveskedjenek levelükhöz mellékelni, vagy ha postautalványon küldik a pénzt, a hirdetés szövegét sziveskedjenek az utalványra írni, mert a hirdetés csak a díj beérkezése után közölhetjük.

Jeligés leveleket csak a megfelelő nyugta ellenében adja ki a kiadóhivatal.

MINDEN OLVASÓNK
saját érdeke, ha csak lapunkban hirdető cégeknek eszközli összes bevásárlásait, mert a

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
hirdetési lapunkat erőssé és hirdetésünket pedig eredményessé fogja tenni. Olcsóbban vásárol, ha ránk hivatkozik.

VÉTEL

Iparosok figyelmébe!
Mindenféle kész, hasznosra való vasak legolcsóbban kaphatók. Rezet, olmot, cinket, ócska vasat legmagasabb árban vesznek. Würdiger, Késes ucca 90. 431

Kölni- és brillantinos üvegeket
tisztára mosva vesznek. Kifutóleány felvétetik. Földes, Hatvan ucca 11. 834

LAKÁS

Különbejárati
butorozott szoba két fiatal embernek, vagy házaspárnak kiadó. Ehrmanné, Deák Ferenc 9. 2657

Központon
egy vagy két butorozott szoba intelligens fiatal emberek részére július 1-re kiadó. Cim: Simonffy ucca 19., könyvesbolt. 2658

Kiadó
Piac 38., emeleten július elsejére két szép nagy szobából álló lakásrész mindenféle irodának, orvosi rendelőnek és garzon lakásnak kiválóan alkalmas. 2655

Elcserélném
4 szobás uccai nagyudvaros lakásomat Royal közelében levő 3 szobás lakással. Értekezni Piac 89., csemegeüzlet. 871

Kiadó
kertészet összes terményeivel, u. m. virág, gyümölcs, főzelék 3 hónapra Széchenyi ut 8. sz. alatt. Megtekinthető bármikor. 2646

Uccai
szoba konyha azonnal átadó. Nemzetőr ucca 3. 2650

Világos
szép nagy uccai szoba mel-lékkelhelyiséggel kiadó. Vörösmarty 24. 2640

Csinosan
butorozott különbejárati lakás kiadó. Arany János u. 16., második lakás. 2639

Legmodernebb
három- és ötszobás uccai lakások kiadók Deák Ferenc ucca 6., kertés házban. Értekezhetni háztulajdonossal déli félegy-kettő között. 2632

Kiadó
hűvös, butorozott szoba. Klein, József királyi herceg ucca 58. 2645

Különbejárati
butorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 6. sz. 2630

KIADÓ
központon egy vagy két ur részére szoba fürdőszobahasználattal, télen központi fűtéssel, július 1-től.

Piac ucca
44. szám alatt egy orvosi rendelő és egy irodahelyiség, két-két szobából álló, azonnal kiadó. 2635

Jóforgalmu
vidéki szálloda, vendéglő-berlet átadó hosszú és olcsó bérszerződéssel. Ajánlatot a kiadóhivatal továbbítja „Biztos jövő” jellegre.

Kétszobás
konyhás lakás azonnal kiadó. Bethlen ucca 27. 2641

Uccai
lakás augusztus 1-re kiadó. Miklós ucca 18. sz. 2597

Egészséges
szoba, konyha, speizből álló lakást bérbé vennék. Árpádtér 41., II. ajtó.

Elegáns
szoba fürdővendégeknek kiadó Adler Ferencnél, Kossuth ucca 237. sz., Hajdusoboszlón. 2610

Egy
különbejárati butorozott szoba július 1-től kiadó. Széchenyi u. 25. 2651

Egy
csinosan butorozott különbejárati szoba kiadó. József kir. herceg u. 35., II.

Simonyi ut
13. szám alatt elegáns butorozott szoba téli-nyári lakásul kiadó. 2634

Világos,
nagy uccai szoba pince mel-lékkelhelyiséggel kiadó. Vörösmarty 24. 2659

Uccai
szoba, konyha, kamra Vörösmarty uccán azonnali be-költözésre kiadó. Dezső, Kossuth u. 16. 2637

KERESLET

Javitóvizsgára
előkészíték matematikából, fizikából, kémiából, németből ebédért nyári szabadságidóm alatt. „Budapesti internátusi nevelő” jellegre a kiadóba. 2652

Felvételi,
javító- és magánvizsgákra előkészít Schaffer, Vár u. 11. 2643

Paplant
varrni házhoz megyek. Cim: „Paplan” jellegre a kiadóba kérek behozni. 2633

Intelligens
német hölgy állást keres gyermek mellé, vidékre is elmenne. Cim: a kiadóba kér.

Javitóvizsgákra
jutányosan előkészít bölcsészettanhanggató. Széchenyi ucca 26. 2654

TANULÓT
keres a Hegedüs és Sándor könyv- és papirkereskedése, Piac ucca 34. szám. Főpostá mellett.

Álteres
deutsches fräulein sucht sofort Stelle zu 1-2 Kindern für Halbtage oder ganz ins Haus. 2613

Kifutó fiu,
14-16 éves felvétetik Gárdos könyvkereskedésben, püspöki palota. 2644

Bérbé vennék
nagyobb gyümölcsös ker-tet, amelyben többféle gyümölcs terem. Értekezni Ferenc József ut 89., csemege-üzlet. 843

Tanításra
elfogad középiskolai tanulókat Kovács tanár, Homokkert, Tisza István ucca 4. 1518

Önállóan
dolgozó fehéreművész és himnőző felvétetik. Klein Piroška, Szent Anna 2. 2585

SZOBALÁNY
hosszu, jó bizonyítvánnyal felvétetik fiatal házaspárnál azonnal. Cim a kiadóban.

CSERTÉGLA
és cserép kapható Tóth és Sebestyén rt. Kiszegyesi uti téglagyárából. Eladás: Simonffy u. 1-a. II. Telefon: 610. 94

Idősebb
urinő házvezetőnek meg-hávi 30 pengőért. Jól főz. Durva munkát nem vállal. Özv. Sz. Gy.-né, Hajduböszörmény, Hold ucca 3863.

LAPKÉZBESÍTŐKET
fizetéssel és jutalékkal fel-veszünk. Cim a kiadóban, Piac ucca 49. szám.

Jobb
izr. szobátársnót keresek Erdőbényére júliusra. Cim a kiadóban. 2631

Óvodákkal
és garanciával rendelkező, kereskedelemben és adminisztrációban jártas férfi állást keres. „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba.

Megbízható
izr. nevelőnő nagyobb gyermekeket csoportos erdei sétákra és német társalgásra július 1-től elvállal. Cim a kiadóban. 2615

ELADÁS

„HORTOBÁGY”
malom telepén liszt, korpá, tengeri és darák eladása. — Megrendelések házhoz szállítva. Telefon 179.

Villanymotor,
négy és fél lóerős, eladó. Pesti ucca 7. 2653 2.

Figyelem!
Uj üzlet! Selymeket, férfi és női szöveteket olcsó árban vásárolhat Batthyány u. 13. sz. alatt, bent az udvarban. 2656

Strafszekér,
kettő lovas, igen jókarban, jutányosan eladó. Sziv u. 12. 2648

Eladó
elárusító ablakos bódé. — Megtekinthető Kossuth u. 2. sz., kapu alatt. Értekezni lehet Piac u. 59. 2647

Hencserek,
diványok, matracok készen kaphatók Glattstein kárpi-tosmesternél, Püspöki pa-lota (bent az udvarban). 1332

Modernül
berendezett két tejesarnok-helyiség azonnal kiadó. — Özv. Balczár Lajosné, Nyir-egyháza, Kállai ucca 4. 810

Eladó kosok:
14 darab másfél éves és 24 darab három-négy éves prima hazai fésűs számfel-ti, tenyésztésre alkalmas kos eladó Vajna Testvérek Ste-fánia-majori bér gazdaságá-ban. Posta: Zsáka, vasútál-lomás: Berettyóújfalú.

Különleges
kóser főlvágottak, sajtok, csemegek legolcsóbb árak-ban állandóan kaphatók Sa-lamon, Piac u. 89. 843

2 drb. írógép,
kitűnő márkák, teljesen jó karban, olcsón eladó. Késes u. 32.

Oldalkocsis
motorkerékpár eladó a Gambriuszban. 2627

WEISZ FERENC
asztalosmester, Fürdő ucca 4. Telefon 10-89., villany-erőre berendezett asztalos üzemből gyárt elsősorú műbutorokat, egyszerű bu-torokat, üzlet-, iroda-, por-tálberendezéseket és épület-asztalos munkákat. Saját készítésű butorok készen is kaphatók. 123

Panama-
és nyári kalapok, ujdonsá-gok nagy választékban kap-hatók Matta Anna, Bethlen u. 23. 626

Fényképezőgép
9x12, jó gyártmányu, jutá-nyosan eladó. Apaffy u. 32. szám. 2424

CEMENTLAPOK,
betoncövek, kutgyűrűk — legolcsóbban beszerezhetők Lukács Vilmos és Testvére cementárúgyárában, Debre-cen, Hatvan ucca 15. 1927

GYERMEKDVAT-HÁZBAN
Városháza épület, gyönyörű, olcsó gyermekruhák mé-lyen leszállított árban. — Nagy választék!

Kalpvásár!
Fehér, krém és színes pa-namákat, továbbá lószőr, manilla, bovcnc modelleket minden elfogadható áron kaphat az „Anny” kalap-szalomban. (Csapó u. 47.) 120

POLOSKA,
svábbogár, patkány és egér biztosan kiirtható szaba-dalmazott irtószerelem. Nagy-on olcsón kaphatók Stern festéküzletében, Piac ucca 10. Bikával szemben.

SIRKÖVEK
müköböl, természetből ol-csón kaphatók a Debreceni Műkögyárnál, Fürdő ucca 303

Olajfestékek
minden színben P 1.60-ért, zománcok, kályhaezüst, — karbol, kátrány, kocsike-nőcs, benzín igen olcsó ár-ban a Belvárosi Festékház-ban, Hatvan u. 2.

Eladó
Hosszupályi állomásnál jó-forgalmu korcsma és ven-déglő, jogfolytonossággal. 18 méter hosszú táncterem, 700négyyszögöl telekkel. Ér-tekezhetni özv. Bostyán Antalnéval.

MÁRVÁNYMOZAIK,
cementlapok, betonárúk, építési anyagok a legol-csóbban beszerezhetők a Debreceni Műkögyárnál, Fürdő ucca 2. sz. 303

Padlólak
magas fényű, legszebb szí-nekben, legkiválóbb minő-ségben, nagyon olcsón kap-hatók Stern festéküzletében, Piac u. 10. Bikával szem-ben.

Lusztig
asztalosmester, Deák Fe-renc ucca 10. Iparkiállítá-son első díjjal kitüntetve. Készítményei: mű- és egy-szerű butorok, iroda-, üz-letberendezések és épület-munkák. 1483

Tiszta lakása
lesz, ha festéket, butor- és padlólakot, — parkettbe-cresztőt, terpentint, mesze-lőt, parkett- és surolókefét a Belvárosi Festékházban, Hatvan u. 2., vásárol.

Nők!
Itt a nyár. Siessen új kalap-ját megvenni „Anny”-nál. Öt pengőtől modellek min-den divatanyagból. Alaki-tás 3 pengőért. (Csapó u. 47.) 120

INGATLAN

Ház
eladó Bercsényi uccán, 43. számu, lakó nincs. Az egész beköltözhető. 2616

Földhaszonbérlet.
Borsód megyében négy-százötvenholdas buzatermő tanyásbirtok dohányenged-lyllyel 6 vagy 9 évre bérbé-adó. Dezső László irodája, Kossuth u. 16. 756

Sarokház
trafiknak, üzletnek Nyil uc-cán beköltözhető lakással eladó. Dezső, Kossuth ucca 16. 2499

Huszholdas
homokbirtok tanyával, ter-méssel, város alatt, köves-uton azonnali átvételre el-adó. Dezső, Kossuth 16. 2523

64 kat. hold
homoki tanyásföld kiadó. Darabos 11. 2529

Eladó
Hajdusoboszlón a forrás közelében 300 kvadrátos, melléképületekkel, 6-ik tí-zed, 543. számu ház.

VEGYES

Üzlethelyiség
kiadó négy kirakattal, ipar-vállalat, üzlet, lerakat, vagy bármily célra alkalmas. Fű-vészkeret u. 14. 736

Naptól,
hidegtől megvédi lakását, ha ablakára szövétt farolet-tát vásárol Redonyüzemnél, Debrecen, Bethlen ucca ti-zenkilenc. 815

KORONA
KENYÉRGYAR
lerakataiban
HÓFEHER KENYÉR 48 f
FELBARNA „ 40 f

A madár
is azt dalolja az ágon: Csi-kós sósborszesz a legjobb háziszser a világon. Kapható minden fűszerüzletben. 1711

Magánjáró
gözcseplő garnitúra. — complet, a folyó évi csép-lési időszakra megbízható gépésznek vagy vállalkozó-nak bérbé vagy keresetre kiadó. Cim: Tiszántúli Me-zőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. 870

Hajdusoboszlón
gyógyfürdő melletti kerti-lakásban urilány vagy asszony teljes ellátást kap-hat. Bővebbet József kir. herceg 57. 2455

Orth.
kóser házikosztra abonen-sek fölvetetnek. Ugyanott egy butorozott szoba kiadó. Róth Mártonné, Erzsébet ucca 5. 2551

Gyermeknyaralattás.
Dr. Schöntag üdülőtelep Svedlár (Szepes megye). Felnőtteknek 28, gyerme-keknek 24 ck. 2642

Elcserélnék
egy uccai szobát, konyhát és mellékhelyiséget. Apaffy u. 32. szám.

UJ! UJ!
Villanyszerelési vállalat! Értésitem a t. közönséget, hogy Miklós ucca 17. szám alatt villanyszerelési vállalatot létesítettem, ahol bármily szakmába vágó mun-kát a legjutányosabb árban készítek. Költségtetés díj-talan. Hívásra szivesen meg-yegek. — GROSZ ISTVÁN villanyszerelő, a Világítási Vállalat volt szerelője. 480

FACEMENTTETŐK
javítását szakszerűen végzi Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Hatvan ucca 15. 1321

Kóser
elsősorú négyfogásos ebé-det adok 1.60 P-ért. Cim: Bethlen u. 24. sz. 2572

Kitűnő
kölniviz, rózsaviz, illatos szappanok, mosószappanok, szappanpehely nagy választékban olcsó árban a Bel-városi Festékházban, Hat-van u. 2. kaphatók.

Kipróbálta-e már
a Milodin csoda hatású fél-zsiros arckenőcsöt ingyen? Kérdezze kitűnő hatásáról hölgy ismerősét. Törvénye-sen védve Amerikában és Magyarországon! Besze-rezhető Jeszenszky Andor-nál, Debrecen, Kossuth u. 1. 759

Tiszt
és tisztviselő urak részére hozott anyagból 30 pen-gőért készítek elsősorú egyen- és divatruhát, hi-vásra házhoz megyek. Vass Ferenc, Csapó u. 45. 634

PATKÁNY-,
egér-, poloska- és svábbogárirtószér, — törvényesen védve, nagyon olcsón kap-hatók Stern festéküzletében, Piac u. 10., a Bikával szem-ben.

MENEKÜLT ÓRAS
szakszerűen, meglepő ol-csón vállal javításokat. Rá-kóczi u. 36. sz.